

Aanvullend natuuronderzoek

Wijnbergen het Oosten in Doetinchem

In opdracht van gemeente Doetinchem

Colofon

Aanvullend natuuronderzoek Wijnbergen het Oosten in Doetinchem

Opdrachtgever	Gemeente Doetinchem
Contactpersoon	Mevr. K. Wopereis
Opdrachtnemer	Staring Advies Jonker Emilweg 11 6997 CB Hoog-Keppel
Rapportnummer	2116
Auteur	Ing. R. Boerboom
Controle	S.J.J. Wamelink
Publicatiedatum:	7 oktober 2020
Foto voorblad	Plangebied (foto: R. Boerboom)

Eigendom

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever. Het rapport blijft eigendom van de opdrachtgever. Niets uit dit rapport mag worden veeleenvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d. m. v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde natuurwet- en regelgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Staring Advies accepteert daarom op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van eventuele beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Staring Advies uitgevoerde onderzoek neemt. Staring Advies is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Staring Advies; opdrachtgever vrijwaart Staring Advies voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Kwaliteitszorg

Staring Advies is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het Netwerk Groene Bureaus is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus. Het Netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

www.netwerkgroenebureaus.nl

Inhoud

Colofon	1
Samenvatting.....	3
1 Inleiding en doel	4
1.1 Inleiding	4
1.2 Doel.....	4
2 Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden	5
2.1 Gegevens plangebied	5
2.2 Beschrijving van het plangebied.....	5
2.3 Beschrijving van het onderzoeksgebied	5
2.4 Geplande werkzaamheden	6
3 Het ecologisch onderzoek	8
3.1 Onderzoeksmethode	8
3.2 Resultaten	18
4 Wet natuurbescherming.....	27
4.1 Buizerd	27
4.2 Eekhoorn	28
4.3 Kerkuil	28
4.4 Sperwer	29
4.5 Steenmarter.....	30
4.6 Steenuil	30
4.7 Vleermuizen	34
5 Conclusie.....	36
6 Bijlagen.....	37
Bijlage 1 Resultaten veldonderzoek	38
Bijlage 2 Wettelijk kader Wet natuurbescherming	43

Samenvatting

Uit het gericht onderzoek blijkt dat de geplande woningbouw een negatief effect heeft op nestlocaties van de buizerd en de foerageergebieden van de steenuil, gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Tijdens een eerder uitgevoerde quickscan natuurtoets is vastgesteld dat er geen negatieve effecten op beschermde soorten van overige soortgroepen verwacht worden (SA rapportnummer 2094).

Het aanvragen van een ontheffing en het opstellen van een compensatieplan voor buizerd en steenuil is noodzakelijk. Daarnaast moet tijdens de bouwfase rekening worden gehouden met (overige) broedvogels en vleermuizen. Bij de inrichting van het plangebied moet rekening worden gehouden met vleermuizen door het behoud van opgaande groenstructuren en het voorkomen van verstoring door een toename van kunstlicht. Indien de functionaliteit van het leefgebied van vleermuizen gegarandeerd kan worden is aanvragen van een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming niet noodzakelijk voor de aangetroffen vleermuissoorten. Voor overige soort(groep)en is het aanvragen van een ontheffing niet noodzakelijk, aangezien er geen overtredingen van de Wet natuurbescherming optreden.

Dit zijn de uitkomsten van het onderzoek dat is gehouden naar aanleiding van de plannen om woningbouw te realiseren in het projectgebied 'Wijnbergen het Oosten' in Doetinchem. Dit kan negatieve gevolgen hebben voor beschermde plant- en diersoorten. Daarom is onderzoek noodzakelijk om te voldoen aan de Wet Natuurbescherming.

Staring Advies voerde het onderzoek uit in opdracht van de gemeente Doetinchem. Het bureau deed literatuuronderzoek in de Nationale Databank Flora en Fauna en voerde gericht veldonderzoek uit op de locatie.

1 Inleiding en doel

1.1 Inleiding

Bij een ruimtelijke ontwikkeling verlangt de huidige wetgeving een gedegen onderzoek naar flora en fauna in verband met de zorgplicht die de Wet natuurbescherming een plannenmaker oplegt. Er zijn plannen voor woningbouw in het plangebied 'Wijnbergen het Oosten' ter hoogte van de Doetinchemseweg/Wijnbergseweg/Torontostraat in Doetinchem. Staring Advies heeft in opdracht van de gemeente Doetinchem een quickscan natuuronderzoek uitgevoerd en is tot de conclusie gekomen dat aanvullend onderzoek naar buizerd, eekhoorn, kamsalamander, kerkuil, poelkikker, rugstreeppad, kleine marterachtigen, ransuil, sperwer, steenuil, steenmarter en vleermuizen noodzakelijk is (SSA, rapportnummer 2094). Mevrouw Wopereis is namens de gemeente Doetinchem betrokken bij de plannen en heeft Staring Advies opdracht gegeven voor dit aanvullende onderzoek.

1.2 Doel

Ruimtelijke plannen kunnen conflicterend zijn met de Wet natuurbescherming, wanneer er sprake is van negatieve effecten op beschermde soorten. Het doel van het natuuronderzoek is om te inventariseren of er door de geplande ruimtelijke ontwikkelingen sprake is van aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen, nestlocaties en functioneel leefgebied van genoemde soorten. Voor overige beschermde soorten is tijdens de quickscan natuurtoets aangetoond dat negatieve effecten op deze soorten op voorhand uit te sluiten zijn.

2 Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden

2.1 Gegevens plangebied

Locatie: Doetinchemseweg/Wijnbergseweg/Torontostraat
Plaats: Doetinchem
Gemeente: Doetinchem
Provincie: Gelderland

2.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied betreft een gedeelte van het natuurpark Kapperskolk, bestaande uit extensief beheerd grasland, ruigte, (braam)struweel en verschillende boomgroepen en bosschages, in de bebouwde kom van Doetinchem (zie figuur 1). Door het plangebied lopen een aantal half verharde wandelpaden. Het gebied heeft relatief veel gradiënten tussen (matig) voedselarm en voedselrijk, tussen vochtig en droog en tussen extensief en intensief beheerde en gebruikte terreindelen. De opgaande groenstructuren bestaan hoofdzakelijk uit soorten als zwarte els, schietwilg, ruwe berk, zomereik, gewone es, zoete kers en gewone esdoorn, met in de struiklaag onder andere rode kornoelje, Gelderse roos, eenstijlige meidoorn, hazelaar, braam sp. en wilde liguster. Het oude bosgedeelte aan de noordzijde van het plangebied kent een afwisseling van allerlei loof- en naaldbomen. De open terreindelen bestaan uit een kruidenrijke matig voedselrijke vegetatie. De ondergroei van de bosschages bestaat uit algemene soorten van voedselrijke omstandigheden. In de meest zuidwestelijke hoek van het plangebied is een poel aanwezig. Net buiten het plangebied, aan de zuidzijde is een watervoerende sloot aanwezig (zie figuur 2 en bijlage 1). Bebouwing is niet aanwezig in het plangebied.

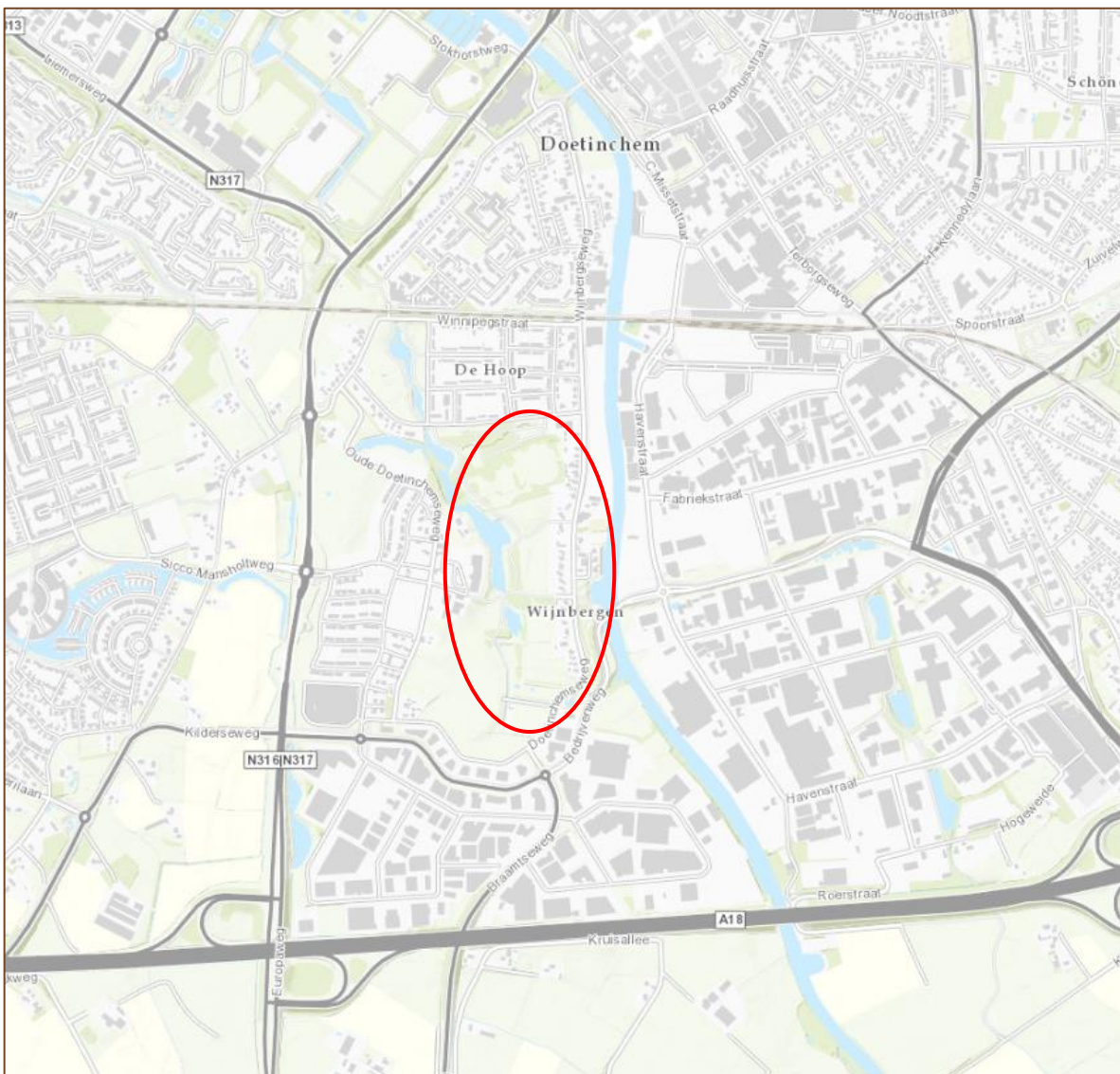
Het plangebied grenst aan de noordzijde aan de Torontostraat, aan de zuidzijde aan een paardenwei en braakliggend terrein, aan de westzijde aan de Kapperskolk met bijbehorende oeverzones en aan de oostzijde aan de woningen met bijbehorende tuinen aan de Doetinchemseweg/Wijnbergseweg. De Oude IJssel stroomt op circa 100 meter afstand van het plangebied.

2.3 Beschrijving van het onderzoeksgebied

Om het eventuele verstarend effect van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden in de directe omgeving van het plangebied (externe werking) in te kunnen schatten is een groter gebied onderzocht dan het plangebied zelf. Het onderzoeksgebied, met daarbinnen het plangebied, wordt bepaald door de overige delen van het Kapperskolkpark direct rondom de geplande woningbouw (zie figuur 2).

2.4 Geplande werkzaamheden

Er zijn plannen voor woningbouw in het kader van de realisatie van woonwijk 'Wijnbergen het Oosten'. Dit bouwplan is onderdeel van het woningbouwproject 'Wijnbergen'. Dit woningbouwproject is voor de economische crisis opgestart en deels gerealiseerd. Door de economische crisis heeft een deel van de realisatie van dit project vertraging opgelopen. Inmiddels is er weer dermate veel woningbehoefte dat de realisatie van het deelproject 'Oosten' opnieuw opgestart wordt op de gronden die hiervoor reeds bestemd zijn. Er wordt uitgegaan van een gevarieerd woningbouwprogramma voor 130-170 woningen. Het stedenbouwkundig programma van eisen moet nog geactualiseerd worden. Hierna komt er meer duidelijkheid over de exacte aantallen woningen en wordt er een stedenbouwkundig plan opgesteld met een kaart van de verkaveling.

Figuur 1. Globale ligging het plangebied (rood). Bron: Provincie Gelderland (2020).

Figuur 2. Luchtfoto van het onderzoeksgebied (blauw), met daarbinnen het plangebied (rood).
Bron: Google Earth (2020).

3 Het ecologisch onderzoek

In dit hoofdstuk worden de onderzoeksmethode en de resultaten van het veldonderzoek besproken.

3.1 Onderzoeksmethode

Op basis van de landelijk erkende protocollen voor gericht natuuronderzoek is de onderzoeksintensiteit bepaald.

Roofvogels

Zowel in als net buiten het plangebied bevinden zich bomen die geschikt zijn als nestlocatie voor boombewonende soorten als buizerd en sperwer. Ook behoort het plangebied mogelijk tot het foerageergebied. Gericht onderzoek is dan ook noodzakelijk om te bepalen of er zich territoria van deze soorten bevinden binnen de invloedssfeer van de geplande werkzaamheden. Om de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen (territoria/broedlocaties) van deze soorten aan te tonen zijn de eventueel aanwezige nesten gecontroleerd tijdens het broedseizoen. Er is geïventariseerd op territoriaal gedrag, transport van voedsel, transport van nestmateriaal, bedelroep van jonge vogels, aanwezigheid van prooiresten etc. Zo zijn de nestlocaties vastgesteld. Afwezigheid van broedende buizerds en sperwers kan worden aangetoond, als er tijdens 4 gerichte veldbezoeken in de periode 1 maart tot 15 mei geen aanwezigheid kan worden aangetoond (Kennisdokument buizerd, BIJ12). Bij de vervolfbezoeken is het onderzoeksgebied gecontroleerd op uitgevlogen bedelroepende jongen (zie tabel 1).

Onderzoeker	Ronde	Datum	Begintijd	Eindtijd	Weersomstandigheden
R. Boerboom	1	20-3-2020	08.10 uur	10.20 uur	Half bewolkt, droog, 12°C, wind 2 Bft
R. Boerboom	2	5-4-2020	08.15 uur	10.25 uur	Onbewolkt, droog, 12-14°C, wind 0 Bft
R. Boerboom	3	18-4-2020	13.20 uur	15.30 uur	Bewolkt, droog, 17,5°C, wind 0 Bft
R. Boerboom	4	1-5-2020	06.40 uur	08.30 uur	Bewolkt, droog, 11°C, wind 1-2 Bft

Tabel 1. Veldonderzoek roofvogels.

Eekhoorn

Tijdens de quickscan natuurtoets zijn in en rond het plangebied enkele eekhoornnesten aangetroffen en is een individu waargenomen. De geplande activiteiten leiden mogelijk tot fysieke aantasting of verstoring van (de functionaliteit van) eekhoornnesten. Er is nog geen onderzoeksprotocol voor de eekhoorn beschikbaar. De onderzoeksintensiteit is bepaald op basis van de ecologie van de soort. Tijdens het eekhoornonderzoek is met behulp van een verrekijker gezocht naar de bolvormige boomnesten en naar het terreingebruik door de

soort. Er is nagegaan of de aangetroffen nesten bewoond zijn en in hoeverre het plangebied behoort tot het functioneel leefgebied. Hiervoor zijn 3 veldbezoeken uitgevoerd in de periode maart t/m juni (zie tabel 2). In maart, wanneer er nog geen blad aan de bomen zit, is specifiek gezocht naar eekhoornnesten in het plangebied en de directe omgeving. De overige veldbezoeken zijn in de periode in mei-juni uitgevoerd om de aanwezigheid van de eekhoorn vast te stellen. Er is specifiek gelet op gebruik van eventueel aangetroffen nesten, verse vraatsporen en zichtwaarnemingen van eekhoorns in het plangebied en de directe omgeving.

Onderzoeker	Ronde	Datum	Begintijd	Eindtijd	Weersomstandigheden
R. Boerboom	1	20-3-2020	08.10 uur	10.20 uur	Half bewolkt, droog, 12°C, wind 2 Bft
R. Boerboom	2	19-5-2020	16.00 uur	18.30 uur	Licht bewolkt, droog 16°C, wind 0 Bft
R. Boerboom	3	15-6-2020	14.30 uur	16.00 uur	Half bewolkt, droog 25°C, wind 0 Bft

Tabel 2. Veldonderzoek eekhoorn.

Kamsalamander, poelkikker en rugstreeppad

Enkele poelen en een sloot net buiten het plangebied zijn geschikt als voortplantingswater voor deze soorten (zie figuur 3). Delen van het plangebied zijn eveneens (plaatselijk) geschikt als landhabitat voor de soorten, waardoor ook individuen die hun voortplantingswater buiten het plangebied hebben in het plangebied aangetroffen kunnen worden. Daarom zijn deze wateren onderzocht op voorkomen van deze soorten. De plas Kapperskolk is niet geschikt voor deze soorten door de visstand en het ontbreken van geschikt voortplantingshabitat. De plas is niet meegenomen bij het onderzoek.

De geplande ruimtelijke ontwikkelingen leiden mogelijk tot fysieke aantasting van het leefgebied en risico op het verstoren, verwonden of doden van individuen van de kamsalamander, poelkikker en/of rugstreeppad. Gericht onderzoek is noodzakelijk om te bepalen of deze soorten voorkomen binnen de invloedssfeer van de geplande woningbouw.

Kamsalamander

Het voorkomen van de kamsalamander is het beste vast te stellen door in het voorjaar (april – juni) naar eitjes te zoeken in de voortplantingswateren. Daarnaast dient in de periode april – augustus naar juveniele en adulte exemplaren gezocht te worden met het schepnet (bron Soortinventarisatieprotocol van het Netwerk Groene Bureaus). In beide perioden is één gerichte inventarisatie uitgevoerd (zie tabel 3). Tijdens de verschillende veldbezoeken in het plangebied is in het landhabitat ook gericht gezocht naar schuilende exemplaren onder boomstronken, houtstobben etc.

Poelkikker

Om vast te stellen of de poelkikker aanwezig is, conform het Soortinventarisatieprotocol van het Netwerk Groene Bureaus, 2 maal in de periode mei – juli naar kooractiviteit

geluisterd, in combinatie met het vangen determineren van volwassen exemplaren in dezelfde periode. Dit onderzoek is deels gecombineerd met het onderzoek naar de kamsalamander en de rugstreepad (zie tabel 3). Tijdens het vleermuisonderzoek is gelet op roepende poelkickers en rugstreepadden. Tijdens het steenuilenonderzoek in het vroege voorjaar is gelet op migrerende kamsalamanders. Tijdens de overige veldbezoeken in het plangebied is in het landhabitat ook gericht gezocht naar schuilende exemplaren onder boomstronken, houtstobben etc.

Onderzoeker	Bezoekronde	Datum	Tijd	Weersomstandigheden
J. Stronks	eitjes kamsalamander en schepnetinventarisatie	17-4-2020	12.15 uur	Bewolkt, droog, 18°C, wind 0-1 Bft
R. Boerboom	avondronde poelkikker	8-5-2020	21.10 uur	Droog, onbewolkt, 19-13,5°C, wind 0 Bft
R. Boerboom	avondronde poelkikker	25-5-2020	21.00 uur	Droog, onbewolkt, 19°C, wind 0 Bft
R. Boerboom	avondronde poelkikker	19-7-2020	19.30 uur	Bewolkt, droog, 22°C, wind 0-1 Bft
J. Stronks	Eitjes kamsalamander en schepnetinventarisatie	10-6-2020	15.25 uur	Droog, half bewolkt, 18°C, wind 1 Bft

Tabel 3. Veldonderzoek kamsalamander en poelkikker.

Rugstreepad

Om de aanwezigheid van de rugstreepad vast te stellen dient 3 maal in de periode half april t/m mei en half juni – begin augustus geluisterd te worden naar kooractiviteit (zie tabel 3). Dit onderzoek is gecombineerd met het vleermuisonderzoek. Aanvullend is in potentiële voortplantingswateren in en rond het plangebied gezocht naar eisnoeren, larven en juvenielen met het schepnet (bron: Soortinventarisatieprotocol van het Netwerk Groene Bureaus), in combinatie met het onderzoek naar de kamsalamander en poelkikker (zie tabel 3). Het vaststellen van landhabitat van bovenstaande amfibieënsoorten in een plangebied is redelijkerwijs niet te doen. Dit is gebeurt op basis van expert judgement, naar aanleiding van de resultaten van het veldonderzoek naar de voortplantingswateren. In combinatie met de overige veldbezoeken is aanvullend wel gezocht naar exemplaren van de kamsalamander, poelkikker en rugstreepad onder boomstobben, stronken, stenen en andere potentiële schuilgelegenheden.

Onderzoeker	Bezoekronde	Datum	Begintijd	Eindtijd	Weersomstandigheden
R. Boerboom	avondronde 1	17-4-2020	20.20 uur	22.30 uur	Droog, licht bewolkt, 18-15°C, wind 0-1 Bft
R. Boerboom	avondronde 2	8-5-2020	21.10 uur	23.15 uur	Droog, onbewolkt, 19-13,5°C, wind 0 Bft
R. Boerboom	avondronde 3	19-7-2020	19.30 uur	23.00 uur	Bewolkt, droog, 22°C, wind 0-1 Bft

Tabel 4. Veldonderzoek rugstreepad.

Figuur 3. Potentieel geschikte voortplantingswateren voor kamsalamander, poelkikker en rugstreeppad (blauw) in de directe omgeving van het plangebied (rood), bron luchtfoto: Google Earth (2020).

Kerkuil

Conform de richtlijnen uit het Kennisdocument Kerkuil van BIJ12 (versie 1.0, juli 2017) zijn drie gerichte veldbezoeken verspreid in de periode van begin februari tot en met half oktober uitgevoerd. De inventarisatie is tijdens goede weersomstandigheden uitgevoerd. De beste momenten om te inventariseren zijn 's avonds en 's nachts (de kerkuil reageert niet op het afspelen van de baltsroep op een geluidsrecorder). Dit veldonderzoek is gecombineerd met het onderzoek naar de ransuil en steenuil (zie tabel 5). Daarnaast is aanvullend ook overdag gezocht naar sporen die de aanwezigheid van een nestplek aannemelijk maken, zoals braakballen of krijtstrepen bij schuren en andere geschikte

gebouwen in de directe omgeving van het plangebied. Verder is navraag gedaan bij de lokale uilenwerkgroep.

Ransuil

Zowel in als net buiten het plangebied bevinden zich bomen die geschikt zijn als nestlocatie voor de ransuil. Ook behoort het plangebied mogelijk tot het foerageergebied. Gericht onderzoek is dan ook noodzakelijk om te bepalen of er zich territoria van de ransuil bevinden binnen de invloedssfeer van de geplande werkzaamheden. Voor deze soort is geen inventarisatieprotocol beschikbaar. Onderzoek naar de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied van deze soort is uitgevoerd conform de richtlijnen uit de BMP-handleiding van SOVON Vogelonderzoek Nederland en op basis van de ecologie van de soort. Ransuilen baltsen en roepen op de potentiële nest- of rustplaatsen voornamelijk in de late avondschemer tot begin van de nacht, in de periode maart-april. In deze periode is 2 maal 's avonds geluisterd naar roepende exemplaren bij potentiële nestlocaties in en nabij het plangebied (zie tabel 5). Hierbij is de baltsroep van het mannetje afgespeeld. Er is tijdens de dagbezoeken naar overige soort(groep)en tevens gelet op de aanwezigheid van nesten en verse sporen van gebruikte nesten, zoals braakballen en uitwerpselen. Daarnaast is tijdens het vleermuisonderzoek in de zomer gelet op de aanwezigheid van jonge bedelroepende ransuilen en is in het plangebied en de directe omgeving gelet op foeragerende exemplaren. De bedelroep van jonge ransuilen is in de broedtijd goed hoorbaar.

Steenuil

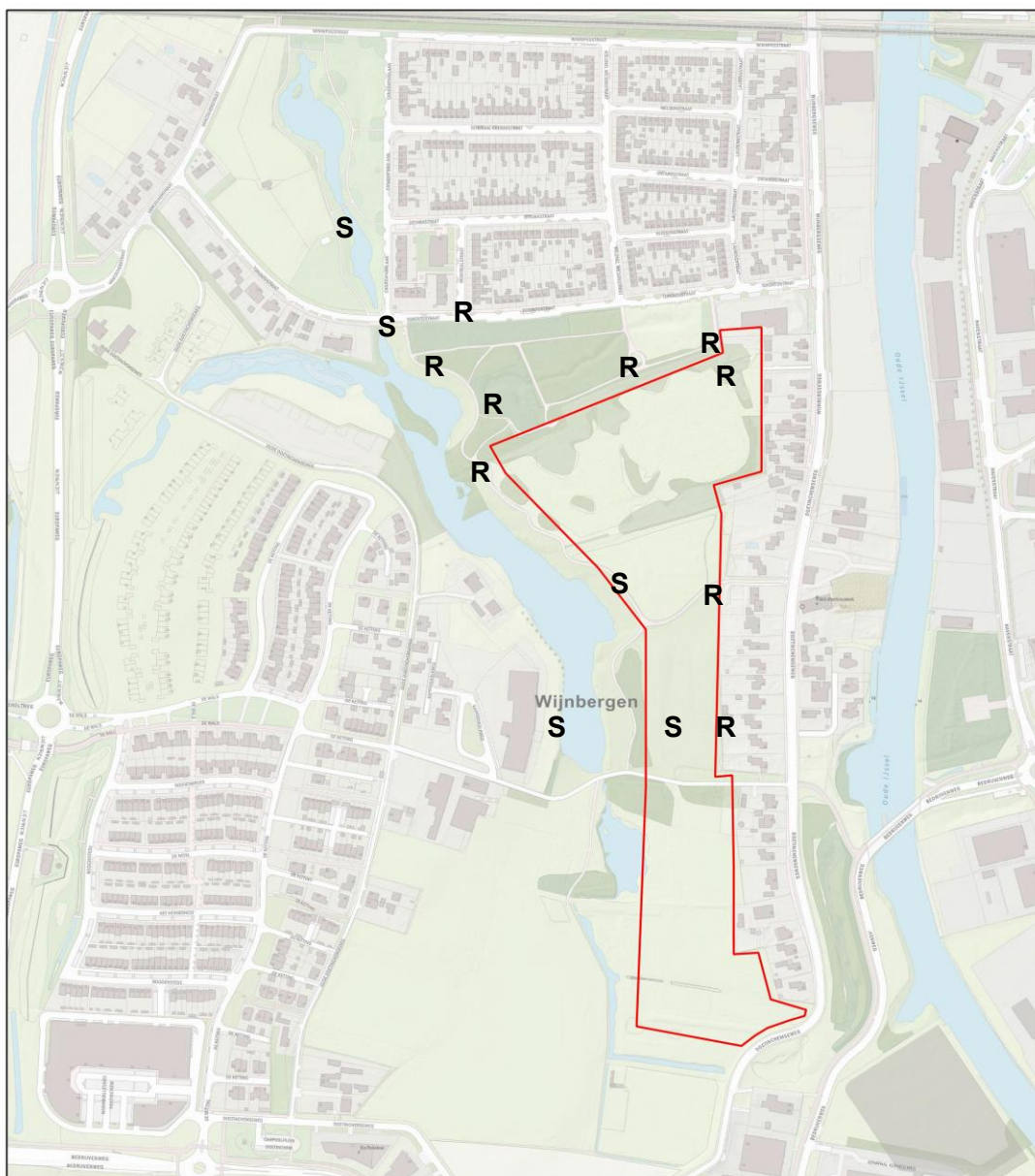
Net buiten het plangebied bevinden zich locaties die geschikt zijn als vaste rust- en verblijfplaats en nestlocatie voor de steenuil. Hierdoor is het mogelijk dat het plangebied tot het functioneel leefgebied van de soort behoort. Gericht onderzoek is dan ook noodzakelijk om te bepalen of er zich territoria van de steenuil bevinden binnen de invloedssfeer van de geplande werkzaamheden en om vervolgens te bepalen in hoeverre het plangebied in gebruik is als functioneel leefgebied door de steenuil. Conform de richtlijnen uit de Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming (versie juli 2017), van het Netwerk Groene Bureaus, en het Kennisdocument Steenuil van BIJ12 (versie 1.0, juli 2017) zijn hiervoor 3 avondronden en één dagbezoek (zoeken naar sporen en nestplekken) in de periode 1 februari tot en met 30 april uitgevoerd (zie tabel 5). Ook is navraag gedaan bij de lokale uilenwerkgroep.

Aangezien tijdens het eerste veldbezoek van 25 februari al twee territoria van de steenuil zijn vastgesteld binnen de invloedssfeer van de geplande ruimtelijke ontwikkelingen, is (in overleg met de gemeente Doetinchem) een omgevingscheck uitgevoerd om te bepalen of er meer bezette territoria van steenuilen aanwezig zijn in de omgeving van het plangebied (zie tabel 6).

In figuur 4 zijn de locaties weergegeven waar geluiden van de ransuil en steenuil zijn afgespeeld.

Onderzoeker	Ronde	Datum	Begintijd	Eindtijd	Weersomstandigheden
R. Boerboom	avondronde 1	25-2-2020	18.47 uur	20.10 uur	Half bewolkt, droog, 8,5°C, wind 0-1 Bft
R. Boerboom & L. Witjes	avondronde 2 + omgevingscheck steenuil	11-3-2020	19.17 uur	20.30 uur	Half bewolkt, droog, 12°C, wind 1-2 Bft
R. Boerboom	avondronde 3 + omgevingscheck steenuil	23-3-2020	19.50 uur	21.30 uur	Onbewolkt, droog, 8-5,5°C, wind 1-2 Bft
R. Boerboom	dagbezoek	5-4-2020	08.15 uur	10.25 uur	Onbewolkt, droog, 12-14°C, wind 0 Bft
R. Boerboom	Omgevingscheck steenuil	15-4-2020	20.40 uur	23.00 uur	Bewolkt, droog, 8-5°C, wind 0 Bft

Tabel 5. Veldonderzoek kerkuil, ransuil en steenuil inclusief omgevingscheck steenuil.

Figuur 4. Afspeellocaties geluiden ransuil (=R) en steenuil (=S). Het plangebied is in rood aangegeven.

Kleine marterachtigen

Het plangebied voldoet aan de eisen voor het leefgebied van de bunzing, hermelijn en wezel. De geplande woningbouw in het plangebied kan leiden tot aantasting van (de functionaliteit van) een vaste rust- en verblijfplaats. Hiervoor zal een inventarisatie uitgevoerd worden middels de richtlijnen zoals opgesteld in het document 'Soortenbescherming in Overijssel; bunzing, egel, hermelijn en wezel (provincie Overijssel, december 2019).

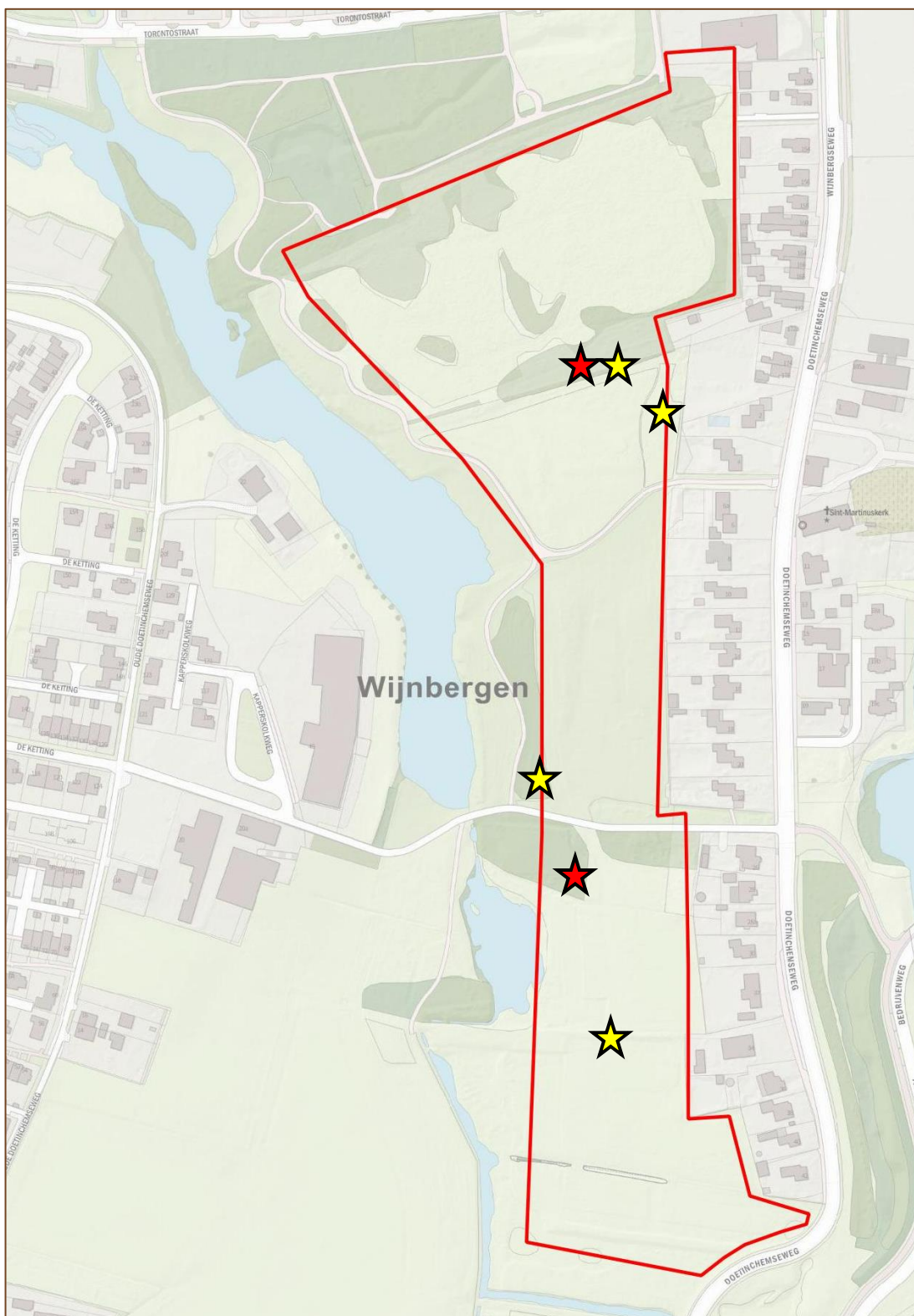
Om de aanwezigheid vast te stellen wordt aangeraden om altijd verschillende methoden te gebruiken. De minimale inzet per inventarisatiemethode is afhankelijk van de aanwezige elementen die in het plangebied aanwezig zijn en de locatie(s) waar men werkzaamheden (zoals kappen, graven, bouwen, etc.) gaat uitvoeren.

Het aantal in te zetten inventarisatiemiddelen is bepaald aan de hand van het aantal aanwezige (potentiele) verblijfplaatsen en de eventueel aanwezige verbindingzones en foerageergebieden en de impact die het voorgenomen plan of project hierop heeft. De inventarisatiemiddelen zijn gedurende de looptijd van het onderzoek ingezet in de aanwezige structuren die mogelijk gebruikt worden door kleine marterachtigen, zoals bij takkenrillen en bosranden.

Om de aanwezigheid vast te stellen is gebruik gemaakt van een combinatie van de volgende methoden:

- Cameraval met lokmiddel voor specifiek bunzing en mogelijk hermelijn en wezel
- Marterbox (type 'Mostela') voor hermelijn, wezel en mogelijk bunzing

Hierbij zijn de eenheden bestaande uit enkele cameravallen en marterboxen een aantal weken in het gebied geplaatst. Vanwege de gebiedsgrootte zijn op verschillende kansrijke plekken meerdere cameravallen geplaatst, verspreid over de periode mei t/m augustus (zie figuur 5). De cameravallen hebben steeds minimaal drie weken in het veld gestaan. Na afronding van het onderzoek zijn de eenheden opgehaald en de fotobeelden van de cameravallen en de camera's in de marterboxen geanalyseerd en de aangetroffen marters en eventueel overige zoogdieren op naam gebracht.

Figuur 5. Locaties cameravallen (geel) en marterboxen (rood). Het plangebied is in rood aangegeven.

Steenmarter

Het is niet uit te sluiten dat het plangebied behoort tot het leefgebied van de steenmarter, waarbij mogelijk ook een vaste rust- en verblijfplaats aanwezig is.

Om vast te stellen of er sprake is van een vaste rust- en verblijfplaats van de steenmarter is uitgebreid sporenonderzoek tijdens de voortplantingsperiode (april – juli) uitgevoerd. Hierbij zijn cameravallen ingezet. Onderzoek naar de steenmarter is gecombineerd met het veldonderzoek naar kleine marterachtigen en het veldonderzoek naar andere soortgroepen.

Vleermuizen

Nader onderzoek naar vleermuizen is noodzakelijk aangezien er door de geplande activiteiten mogelijk verblijfplaatsen van boombewonende soorten rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis en foerageergebieden en vliegroutes van diverse vleermuissoorten aangetast worden. Door het volledig ontbreken van recente waarnemingen in het plangebied en de directe omgeving, ondanks gericht vleermuisonderzoek, kunnen verblijfplaatsen van overige boombewonende soorten zoals de watervleermuis op voorhand uitgesloten worden.

Voor het vleermuisonderzoek is het Vleermuisprotocol 2017, opgesteld door de Zoogdierverseniging VZZ, in samenwerking met het Netwerk Groene Bureaus en de Gegevensautoriteit Natuur, richtinggevend. Conform het vleermuisprotocol moet bij het vermoeden op vaste rust- en verblijfplaatsen van rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis vleermuizen gericht vleermuisonderzoek uitgevoerd worden middels 2 avond- of ochtendbezoeken in de periode 15 april – 15 juli en 2 avondbezoeken in de periode 15 augustus – 15 september. Bij het vermoeden op (essentiële) foerageergebieden en vliegroutes moet gericht vleermuisonderzoek bestaan uit minimaal 2 avondbezoeken in de periode 15 april – 15 september, waarvan minimaal 1 avondbezoek in de periode 15 mei – 15 juli moet plaatsvinden. Het vleermuisonderzoek naar verblijfplaatsen is deels gecombineerd met het vleermuisonderzoek naar foerageergebieden en vliegroutes (zie tabel 6).

Onderzoeker	Ronde	Functie	Datum	Begintijd	Eindtijd	Weer
R. Boerboom	1	foerageer/ vliegroute	17-4-2020	20.20 uur	22.45 uur	Droog, licht bewolkt, 18-15°C, wind 0-1 Bft
R. Boerboom	2	foerageer/ vliegroute	8-5-2020	21.10 uur	23.15 uur	Droog, onbewolkt, 19-13,5°C, wind 0 Bft
R. Boerboom & V. Boerboom- Vos	3	kraam- en zomer- verblijfplaats rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis, foerageer/ vliegroute	26-5-2020	21.00 uur	23.00 uur	Droog, onbewolkt, 17-16°C, wind 0 Bft

R. Boerboom & V. Boerboom-Vos	3	Ochtendronde kraam- en zomerverblijfplaats ruige dwergvleermuis, foerageer/ vliegroute	29-6-2020	03.18 uur	06.00 uur	Droog, onbewolkt, 13°C, wind 0 Bft
R. Boerboom	4	Ochtendronde kraam- en zomerverblijfplaats rosse vleermuis, foerageer/ vliegroute	14-7-2020	03.00 uur	05.00 uur	Bewolkt, droog, 15°C, wind 1-2 Bft
R. Boerboom		Paar- en baltsverblijven rosse vleermuis	3-8-2020	22.20 uur	00.20 uur	Droog, onbewolkt, 19°C, wind 0 Bft
R. Boerboom	5	Paar- en baltsverblijven rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis	31-8-2020	22.30 uur	00.30 uur	Droog, onbewolkt, 14-12°C, wind 0-1 Bft
R. Boerboom	6	Paar- en baltsverblijven ruige dwergvleermuis	22-9-2020	20.00 uur	22.00 uur	Droog, onbewolkt, 18-15°C, wind 0 Bft

Tabel 6. Veldonderzoek vleermuizen.

Als aanvulling op het gericht vleermuisonderzoek zijn recente onderzoeksgegevens van vleermuisonderzoeken in het plangebied en directe omgeving benut. Hiervoor zijn gericht vleermuisonderzoek naar vliegroutes en foerageergebied bij de Kapperskolk, grenzend aan het plangebied, uit 2018 (SA rapport 1885) en het verspreidingsonderzoek “DE HOOP” VOOR BIODIVERSITEIT - Een biodiversiteitsonderzoek in de wijk ‘De Hoop’ gelegen in de gemeente Doetinchem (Kristine V. van der Spek, 2019) benut.

3.2 Resultaten

In deze paragraaf worden de resultaten van het gericht veldonderzoek besproken.

3.2.1 Buizerd en sperwer

Van beide soorten zijn bezette nestlocaties net buiten het plangebied vastgesteld. In bijlage 1 is een kaart opgenomen met de nestlocaties van de buizerd en sperwer en de overige waarnemingen van beide soorten in het plangebied en de directe omgeving.

Buizerd

Tijdens het veldonderzoek is één bezet nest van de buizerd aangetroffen, in een bosschage net ten noorden van het plangebied voor de beoogde woningbouw. Het betreft een nest in een fijnspar (zie foto 1). Het nest bevindt zich op circa 30 meter van de geplande woningbouw. Tijdens de eerste veldronde zijn in deze bosschage twee adulte vogels waargenomen. Even later werd ook het nest ontdekt in de betreffende fijnspar. Bij nadering vloog er een adult exemplaar van het nest af. Bij het vervolgbezoek (05-04-2020) is hier een adulte vogel roepend vanaf het nest gehoord. Bij verdere observatie bleek het exemplaar broedend op het nest te zitten (zie foto 2). Op 28 juli, tijdens het ophalen van martervallen is een pas uitgevlogen jong roepend waargenomen in het zuiden van het plangebied (zie bijlage 1).

Foto 1. Nest van de buizerd in een fijnspar, net buiten het plangebied (foto: R. Boerboom).

Foto 2. Adulte buizerd op het nest (foto: R. Boerboom).

Sperwer

Op kort afstand (circa 25 meter) van het buizerdnest is ook een bezet nest van de sperwer waargenomen. Dit nest bevindt zich op circa 50 meter van de geplande woningbouw. Beide adulte vogels waren tijdens de veldronde van 5 april ter plaatse, roepend vanaf het nest. Ook is transport van nestmateriaal naar het nest waargenomen. Het nest bevindt zich in een esdoorn met klimop langs de stam (zie foto 3). Nabij het nest is tijdens één van de opvolgende veldbezoeken een verzameling veren van een houtduif aangetroffen, wat mogelijk een prooi is geweest van de sperwer. Tijdens het vervolfbezoek in mei is een sperwer roepend vanaf het nest gehoord.

Foto 3. Nest van de sperwer in een esdoorn, net buiten het plangebied (foto: R. Boerboom).

3.2.2 Eekhoorn

Er zijn tijdens de eerder uitgevoerde quickscan natuurtoets drie eekhoornnesten aangetroffen, waarvan één binnen het plangebied (zie foto 4) en twee net erbuiten (zie bijlage 1). Ook is tijdens het veldbezoek voor de quickscan een eekhoorn waargenomen, net ten noorden van het plangebied (zie foto 5).

Tijdens de veldbezoeken van het aanvullend onderzoek bleek het nest binnen het plangebied vervallen. Dit betreft vermoedelijk een oud nest dat niet meer in gebruik is of een slechts deels gebouwd nest. Bij de twee nesten buiten het plangebied is geen activiteit waargenomen. Vermoedelijk zijn deze nesten niet meer bewoond. Verder zijn binnen het plangebied zelf geen eekhoorns waargenomen tijdens het aanvullend onderzoek. Het leefgebied van de waargenomen eekhoorn betreft vermoedelijk hoofdzakelijk de bosschage aan de noordzijde van het plangebied. Hier is voldoende dekking, zijn geschikte nestbomen aanwezig en is voedsel in de vorm van hazelnoten en naaldboomkegels aanwezig. Het plangebied kan wel als migratieroute gebruikt worden voor de soort, maar van vaste rust- en verblijfplaatsen of belangrijke foerageergebieden is geen sprake.

Foto 4. Boornest van een eekhoorn (foto: R. Boerboom).

De omgeving van het plangebied is ook geïnventariseerd op eekhoornnesten, om een beeld te kunnen vormen van de omvang van het leefgebied (omgevingscheck). Er is hierbij slechts één nest gevonden in een kleine bosschage op een woonerf nabij de Europaweg, ten hoogte van de rotonde met de Auroraweg en Vancouverstraat. In overige opgaande groenstructuren in de directe omgeving van het plangebied, zoals het Canadapark, de bosschages langs de Wijnbergseweg en de bomenrijen langs de Europaweg zijn geen

eekhoornnesten aangetroffen. Ook is geen activiteit van eekhoorns waargenomen in de directe omgeving van het plangebied.

Foto 5. Waargenomen eekhoorn tijdens het veldbezoek (foto: R. Boerboom).

In bijlage 1 is een kaart opgenomen met de locaties van de eekhoornnesten en overige waarnemingen van de soort in het plangebied en de directe omgeving.

3.2.3 Kamsalamander, poelkikker en rugstreepad

Deze soorten zijn niet aangetroffen tijdens het gericht veldonderzoek. Tijdens het gericht onderzoek in de potentiële voortplantingswateren zijn geen eitjes, larven of adulte exemplaren aangetroffen van deze amfibieënsoorten. In de onderzochte wateren zijn uitsluitend eitjes, larven, subadulte en adulte exemplaren van de algemene bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander aangetroffen. Daarnaast zijn in twee van de onderzochte poelen vis aangetroffen. Dit maakt deze poelen nagenoeg ongeschikt als voortplantingswater voor de kamsalamander. Er zijn tijdens de avondbezoeken in het vroege voorjaar, gericht op de steenuil, ook migrerende gewone padden en kleine watersalamanders waargenomen in het plangebied. Tijdens de avondbezoeken in het voorjaar en de zomer zijn geen roepende poelkikkers of rugstreepadden gehoord. Bij een sloot en poel in het plangebied zijn uitsluitend roepende bastaardkikkers gehoord.

Verder zijn tijdens de overige veldbezoeken potentiële schuilgelegenheden in geschikt landhabitat, zoals boomstronken, gecontroleerd op aanwezigheid van adulte exemplaren. Hierbij is nabij uitsluitend een gewone pad onder een boomstobbe gevonden naast één van de poelen. In de zomer zijn verder verspreid over het plangebied juveniele exemplaren

van de bruine kikker en gewone pad aangetroffen, vermoedelijk afkomstig uit de tijdens het voorjaar bemonsterde wateren. In bijlage 1 zijn de waarnemingen van de aangetroffen amfibieën op kaart weergegeven.

3.2.4 Kerkuil

Tijdens de avondronde van 25 februari is eenmalig roepende kerkuil in het plangebied waargenomen. Dit exemplaar vloog al roepend dwars door het plangebied, over de open terreindelen in noordelijke richting (zie bijlage 1). Tijdens de overige avondbezoeken gericht op de kerkuil en de avondbezoeken voor vleermuizen en amfibieën zijn geen kerkuilen gezien of gehoord in het plangebied. Vanwege het ontbreken van geschikte nestlocaties, actuele waarnemingen van kerkuilen (NDFF, veldonderzoek), met uitzondering van de eenmalige waarneming, en het ontbreken van recente waarnemingen van bezette nestlocaties in de omgeving is een nestplaats en functionele leefomgeving hier uit te sluiten.

3.2.5 Ransuil

Ondanks het herhaaldelijk afspelen van geluiden op verschillende locaties, het luisteren naar bedelroepende jongen gedurende het vleermuisonderzoek in de zomerperiode en het zoeken naar verse sporen als braakballen en uitwerpselen is de soort niet vastgesteld in het plangebied.

3.2.6 Kleine marterachtigen en steenmarter

Tijdens het onderzoek naar kleine marterachtigen met behulp van cameravallen is op 13 mei een steenmarter op beeld vastgelegd (zie foto 6 en bijlage 1). Op overige cameravallen in het plangebied zijn geen steenmarters vastgelegd. In de avond- en ochtendschemer zijn tijdens het steenuil- en vleermuisonderzoek geen steenmarters in het plangebied waargenomen. Er zijn verder tijdens de overige veldbezoeken geen aanwijzingen gevonden dat er sprake is van een vaste rust- en verblijfplaats van de steenmarter. Steenmarters gebruiken hoozolders, loze ruimtes onder het dak, schuurtjes, takkenhopen en dergelijke, als verblijfplaats. Een steenmarter heeft binnen zijn territorium verscheidene verblijfplaatsen. Het plangebied heeft geen bebouwing en biedt met de aanwezige takkenhopen slechts beperkte mogelijkheden voor vaste rust- en verblijfplaatsen voor de steenmarter. Het plangebied behoort wel tot het leefgebied van minimaal één steenmarter, zoals op camera is vastgelegd.

Kleine marterachtigen zijn niet waargenomen tijdens het veldonderzoek en ook niet op beeld vastgelegd middels de cameravallen en marterboxen. De camerabeelden laten, naast de steenmarter, uitsluitend beelden zien van egel, konijn, bosmuis, huiskat en loslopende honden.

Foto 6. Steenmarter vastgelegd op cameraval in het plangebied.

3.2.7 Steenuil

Tijdens het gericht steenuilenonderzoek is gebleken dat er zich twee territoria in de directe omgeving van het plangebied bevinden: in het Canadapark en bij een woonerf aan de Oude Doetinchemseweg (zie bijlage 1). Op beide vermoedelijke nestlocaties zijn tijdens de avondbezoeken roepende steenuilen gehoord.

Canadapark

Eén nestlocatie bevindt zich ten noordwesten van het plangebied, in het Canadapark. Hier broedt de steenuil in een nestkast in een solitaire berk naast een dierenverblijf. De dierenweiden en aangrenzende graslandstroken, bermen en taluds vormen het vermoedelijke foerageergebied van dit broedpaar. De verschillende solitaire bomen, bosschages en bomenrijen in en langs het Canadapark wordt gebruikt als uitkijkpost, schuilgelegenheid en dagrustplaats.

Oude Doetinchemseweg

De tweede nestlocatie (= bezette nestkast) bevindt zich op een woonerf aan de Oude Doetinchemseweg 22. Ook op het erf aan de Oude Doetinchemseweg 20 hangt een steenuilenkast in een solitaire eik (zie foto 7). Deze nestkast is niet bezet en de nestlocatie bevindt zich echter bij de Oude Doetinchemseweg 22.

Foto 7. Nestkast steenuil aan de Oude Doetinchemseweg 20 (foto: R. Boerboom).

STONE

De twee vastgestelde territoria in de omgeving van het plangebied zijn bekende locaties bij de steenuilenwerkgroep. Op beide locaties worden jaarlijks de nestkasten gecontroleerd en jongen geringd. Op basis van de ingevulde nestkaarten blijkt dat op de locatie aan de Oude Doetinchemseweg 22 sinds 2014 jaarlijks succesvol gebroed wordt.

Gezien de beperkte afstand van het plangebied tot de nestlocatie aan de Oude Doetinchemseweg (circa 100 meter) behoren delen van het plangebied waarschijnlijk tot het functioneel leefgebied van deze steenuilen. Door verlies van functioneel leefgebied (bijvoorbeeld foerageergebied) kan er sprake zijn van aantasting van de functionaliteit van deze nestlocaties. In hoofdstuk 4 wordt dit beoordeeld in het kader van de Wet natuurbescherming.

3.2.8 Vleermuizen

Tijdens het veldonderzoek zijn 4 vleermuissoorten in het plangebied waargenomen: gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis. Er zijn geen verblijfplaatsen van deze soorten aangetroffen in het plangebied. Het plangebied wordt wel als foerageergebied gebruikt door deze vleermuissoorten. Van/naar het plangebied lopen ook enkele vliegroutes van de gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Deze vleermuizen hebben hun verblijfplaatsen in de bebouwde kom van Doetinchem. Vermoedelijk bij bebouwing ten noorden van het plangebied, in de woonwijk 'De Hoop' en ten oosten van het plangebied, bij bebouwing langs de Doetinchemseweg/Wijnbergseweg. Het is niet bekend waar de verblijfplaatsen van de boombewonende rosse vleermuis zich bevindt.

Het gebiedsgebruik wordt hieronder per soort beschreven.

Gewone dwergvleermuis

Tijdens de verschillende veldbezoeken zijn op diverse locaties binnen het plangebied foeragerende gewone dwergvleermuizen aangetroffen. Met name langs de randen van opgaande groenstructuren in het plangebied wordt plaatselijk intensief gefoerageerd door deze soort (zie bijlage 1). Door het aantal waargenomen exemplaren en het ontbreken van voldoende geschikte alternatieven in de directe omgeving kan het gebied als essentieel foerageergebied beschouwd worden. Ook de vliegroute vanuit de bebouwde kom van de wijk De Hoop, ten noorden van het plangebied, richting het plangebied is als essentieel te beschouwen, aangezien hier de vleermuizen het plangebied binnen vliegen.

Er zijn geen aanwijzingen gevonden van een verblijfplaats van deze soort in het plangebied. Tijdens één van de najaarsronden is net buiten het plangebied een baltsend mannetje (rondvliegend) waargenomen (zie bijlage 1). Vermoedelijk bevindt de verblijfplaats van dit exemplaar zich bij een woonerf aan de Oude Doetinchemseweg, ten westen van het plangebied.

Laatvlieger

Op een aantal locaties binnen het plangebied zijn foeragerende laatvliegers waargenomen. Het betreft vooral bosranden in het noordelijk deel van het plangebied. Er is waargenomen dat laatvliegers vanuit oostelijke richting het plangebied binnenvliegen om vervolgens langs de opgaande groenstructuren te foerageren (zie bijlage 1). Daarnaast zijn verspreid over het plangebied nog lage aantallen overvliegende en foeragerende laatvliegers waargenomen. Gezien het aantal foeragerende laatvliegers, kan het gebied als essentieel foerageergebied beschouwd worden voor deze soort. Ook de vliegroute vanuit oostelijke richting (de Doetinchemseweg) naar de groenstructuren in het plangebied is als essentieel te beschouwen. Van deze gebouwde bewonende soort zijn geen verblijfplaatsen aanwezig in het plangebied.

Rosse vleermuis

Deze soort is enkele keren foerageren waargenomen in het plangebied en de directe

omgeving (zie bijlage 1). Het ging steeds om slechts één exemplaar. Er is geen sprake van een essentieel foerageergebied of vliegroute. Van deze boombewonende soort zijn geen verblijfplaatsen aangetroffen in het plangebied en/of binnen de invloedssfeer van de geplande ruimtelijke ontwikkelingen.

Ruige dwergvleermuis

Tijdens enkele veldbezoeken zijn met name in de noordoosthoek van het plangebied foeragerende ruige dwergvleermuizen aangetroffen. Het betrof steeds 1 of 2 exemplaren. De aangetroffen exemplaren foerageren hier langs enkele bosranden (zie bijlage 1). Gezien het beperkte aantal aangetroffen exemplaren en de aanwezigheid van voldoende alternatieve foerageergebieden in de directe omgeving van het plangebied, is geen sprake van een essentieel foerageergebied. Er zijn geen vliegroutes of verblijfplaatsen van deze soort waargenomen in het plangebied en/of de invloedssfeer van de geplande ruimtelijke ontwikkelingen.

4 Wet natuurbescherming

De effecten op aangetroffen beschermde soorten en de wettelijke consequenties zijn ingeschat aan de hand van de geplande werkzaamheden (zie bijlage 2). Binnen de invloedssfeer van de geplande woningbouw zijn de strikt beschermde buizerd, eekhoorn, gewone dwergvleermuis, kerkuil, laatvlieger, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, sperwer, steenmarter en steenuil vastgesteld.

4.1 Buizerd

4.1.1 Beschermde status

De buizerd is strikt beschermd via de Wet natuurbescherming. Hij staat ook vermeld in de Europese Vogelrichtlijn. De nesten van de buizerd en het daarbij behorend functioneel leefgebied zijn het gehele jaar beschermd. Bij werkzaamheden aan of nabij nestbomen is er sprake van dat er voortplantingsplaatsen en vaste rust- en verblijfplaatsen van de buizerd worden weggenomen of dat de functionaliteit daarvan niet behouden kan blijven. Door het toepassen van zorgplicht maatregelen en activiteit specifieke maatregelen is het wellicht mogelijk om negatieve effecten teniet te doen. Wanneer dit het geval is, is er geen sprake van een overtreding en behoeft geen ontheffing aangevraagd te worden. Wanneer dit niet of in onvoldoende mate het geval is, moet er een ontheffing worden aangevraagd omdat er dan wel sprake is van een overtreding van artikel 11: *Voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen beschadigen, vernielen, wegnemen of verstoren*.

4.2.2 Gebruik van het plangebied

Er bevindt zich een nestlocatie van de buizerd in een opgaande groenstructuur aan de noordzijde van het plangebied (zie bijlage 1). Deze groenstructuur blijft behouden, waardoor van fysieke aantasting van de nestlocatie geen sprake is. Door de geplande woningbouw ten zuiden van de nestlocatie is er vermoedelijk dermate veel extra verstoring door een toename van geluid, menselijke activiteit en verkeersbewegingen, maar ook door aantasting van de aanliegroutes en het leefgebied, dat de functionaliteit van deze vaste rust- en verblijfplaats niet gewaarborgd kan worden.

Het aanvragen van een ontheffing en het treffen van mitigerende en/of compenserende maatregelen is dan ook noodzakelijk voor de buizerd. Compensatie dient op geschikte locaties ruim buiten de invloedssfeer van de geplande ingrepen plaats te vinden door het aanbieden van optimaliseren van leefgebied. Hierbij moet ook rekening gehouden worden met overige geplande ruimtelijke ontwikkelingen in de omgeving van het plangebied.

4.2 Eekhoorn

4.2.1 Beschermd status

De eekhoorn is strikt beschermd via de Wet natuurbescherming. Het voorkomen van de beschermde eekhoorn is alleen ontheffingsplichtig wanneer er vaste verblijfplaatsen (boomnesten) aanwezig zijn. De bezette nesten van de eekhoorn zijn het gehele jaar beschermd. Door bomenkap kan er sprake zijn van aantasting van de vaste rust- en verblijfplaatsen van de eekhoorn. Door het toepassen van zorgplicht maatregelen en activiteit specifieke maatregelen is het wellicht mogelijk om negatieve effecten teniet te doen. Wanneer dit het geval is, is er geen sprake van een overtreding en behoeft geen ontheffing aangevraagd te worden. Wanneer dit niet of in onvoldoende mate het geval is, moet er een ontheffing worden aangevraagd omdat er dan wel sprake is van een overtreding van artikel 11: *Voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen beschadigen, vernielen, wegnemen of verstoren*.

4.2.2 Gebruik van het plangebied

Er bevinden zich geen vaste rust- en verblijfplaatsen (boomnesten) van de eekhoorn in het plangebied. In een bosschage ten noorden van het plangebied is wel een nest aangetroffen. Hier is ook een individu waargenomen tijdens de eerder uitgevoerde quickscan natuurtoets. In het plangebied is uitsluitend een oud vervallen nest aangetroffen. Door het ontbreken van bezette nesten in het plangebied is geen sprake van aantasting van een vaste rust- en verblijfplaats. Door het ontbreken van recente waarnemingen van (sporen van) eekhoorns in het plangebied is vermoedelijk geen sprake van een essentieel leefgebied. Bovendien blijft de opgaande groenstructuur in en rond het plangebied grotendeels behouden. De open terreindelen waar de woningbouw gepland is zijn voor de eekhoorn niet van essentieel belang voor de functionaliteit van het leefgebied. Het aanvragen van een ontheffing en/of het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen is niet noodzakelijk voor de eekhoorn.

4.3 Kerkuil

4.3.1 Beschermd status

De kerkuil is strikt beschermd via de Wet natuurbescherming. Hij staat ook vermeld in de Europese Vogelrichtlijn. De nesten van de kerkuil en het daarbij behorend functioneel leefgebied, waaronder de roestplekken en het jachtgebied, zijn het gehele jaar beschermd. Bij werkzaamheden aan gebouwen is er vaak sprake van dat er voortplantingsplaatsen en vaste rust- en verblijfplaatsen van de kerkuil worden weggenomen of dat de functionaliteit daarvan niet behouden kan blijven. Door het toepassen van zorgplicht maatregelen en activiteit specifieke maatregelen is het wellicht mogelijk om negatieve effecten teniet te doen. Wanneer dit het geval is, is er geen sprake van een overtreding en behoeft geen ontheffing aangevraagd te worden. Wanneer dit niet of in onvoldoende mate het geval is, moet er een ontheffing worden aangevraagd omdat er dan wel sprake is van een

overtreding van artikel 11: *Voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen beschadigen, vernielen, wegnemen of verstoren.*

4.2.2 Gebruik van het plangebied

Er bevinden zich geen vaste rust- en verblijfplaatsen van de kerkuil in het plangebied en de directe omgeving. Het plangebied is geen essentieel onderdeel van het functioneel leefgebied van de kerkuil. Het aanvragen van een ontheffing en het treffen van mitigerende en/of compenserende maatregelen is niet noodzakelijk voor de kerkuil.

4.4 Sperwer

4.4.1 Beschermd status

De sperwer is strikt beschermd via de Wet natuurbescherming. Hij staat ook vermeld in de Europese Vogelrichtlijn. De nesten van de sperwer en het daarbij behorend functioneel leefgebied zijn het gehele jaar beschermd. Bij werkzaamheden aan of nabij nestbomen is er sprake van dat er voortplantingsplaatsen en vaste rust- en verblijfplaatsen van de sperwer worden weggenomen of dat de functionaliteit daarvan niet behouden kan blijven. Door het toepassen van zorgplicht maatregelen en activiteit specifieke maatregelen is het wellicht mogelijk om negatieve effecten teniet te doen. Wanneer dit het geval is, is er geen sprake van een overtreding en behoeft geen ontheffing aangevraagd te worden. Wanneer dit niet of in onvoldoende mate het geval is, moet er een ontheffing worden aangevraagd omdat er dan wel sprake is van een overtreding van artikel 11: *Voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen beschadigen, vernielen, wegnemen of verstoren.*

4.2.2 Gebruik van het plangebied

Er bevindt zich een nestlocatie van de sperwer in een opgaande groenstructuur aan de noordzijde van het plangebied (zie bijlage 1). Het nest bevindt zich op circa 75 meter afstand van de beoogde woningbouw. Deze groenstructuur blijft behouden, waardoor van fysieke aantasting van de nestlocatie geen sprake is. Het plangebied voor de woningbouw behoort tot het leefgebied (jachtbiotoop en rustplek) voor de sperwer. Door de geplande woningbouw verdwijnt dit leefgebied. Er blijft echter voldoende jachtbiotoop in de directe omgeving van het plangebied voorhanden. Nabijgelegen woonwijken, stadsparken, het Sportpark Zuid en groenzones langs de Oude IJssel voorzien in alternatief jachtbiotoop voor de sperwer. Er blijven dan ook voldoende uitwijkmogelijkheden, op korte afstand van het plangebied, beschikbaar voor de sperwer.

De geplande woningbouw kan wel een tijdelijk verstorend effect hebben op de nestlocatie van de sperwer, gedurende het broedseizoen (globaal tussen 1 maart en 15 juli). In de huidige situatie is er rondom de nestlocatie vrij veel verstoring door naastgelegen woonwijk, openbare wegen, wandelaars, naastgelegen schoolterrein en het hondenlosloopterrein. De inschatting is dat door de fysieke afstand tussen het plangebied en de nestlocatie, de barrièrewerking van tussenliggende bosschage en de tolerantie voor

menselijke activiteit geen sprake is van aantasting van de functionaliteit van deze vaste rust- en verblijfplaats door de geplande bouwactiviteiten. Op de lange termijn blijft bovendien functioneel leefgebied en nestgelegenheid voor de sperwer aanwezig. Het aanvragen van een ontheffing en het treffen van mitigerende en/of compenserende maatregelen is niet noodzakelijk voor de sperwer.

4.5 Steenmarter

4.5.1 Beschermde status

De steenmarter is strikt beschermd via de Wet natuurbescherming. De vaste rust- en verblijfplaatsen zijn het gehele jaar beschermd. Bij sloop van gebouwen of andere schuilgelegenheden is er het risico dat vaste rust- en verblijfplaatsen van de steenmarter worden weggenomen of dat de functionaliteit daarvan niet behouden kan blijven. Door het toepassen van zorgplicht maatregelen en activiteit specifieke maatregelen is het wellicht mogelijk om negatieve effecten teniet te doen. Wanneer dit het geval is, is er geen sprake van een overtreding en behoeft geen ontheffing aangevraagd te worden. Wanneer dit niet of in onvoldoende mate het geval is, moet er een ontheffing worden aangevraagd omdat er dan wel sprake is van een overtreding van artikel 11: *Voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen beschadigen, vernielen, wegnemen of verstoren*.

4.2.2 Gebruik van het plangebied

Er is geen vaste rust- en verblijfplaats van de steenmarter vastgesteld in het plangebied. De verblijfplaats bevindt zich buiten het plangebied. Diverse woonhuizen en overige gebouwen in de omgeving van het plangebied zijn potentieel geschikt als verblijfplaats voor de steenmarter. Wel behoort het plangebied tot het leefgebied van minimaal één steenmarter. De grootte van een steenmarterterritorium hangt af van de kwaliteit van het gebied waar de steenmarter leeft. In Nederland bedraagt de grootte 80-700 hectare (bron: De Zoogdierverseniging). Door de geplande woningbouw verdwijnt er tijdelijk circa 8 hectare potentieel leefgebied. Na realisatie van de woonwijk ontstaat weer geschikt leefgebied voor de soort. Door de gefaseerde realisatie van de woonwijk en de beschikbaarheid van ruim voldoende geschikt leefgebied in de directe omgeving is geen sprake van aantasting van het functioneel leefgebied voor de soort. Het aanvragen van een ontheffing en het treffen van mitigerende en/of compenserende maatregelen is niet noodzakelijk voor de steenmarter.

4.6 Steenuil

4.6.1 Beschermde status

Alle vogelsoorten zijn strikt beschermd via de Wet natuurbescherming. Daarnaast staat de steenuil ook vermeld in de Europese Habitatrichtlijn. Dit houdt in dat de steenuil zijn de vaste rust- en verblijfplaatsen en de nestlocaties jaarrond beschermd zijn. Ook het

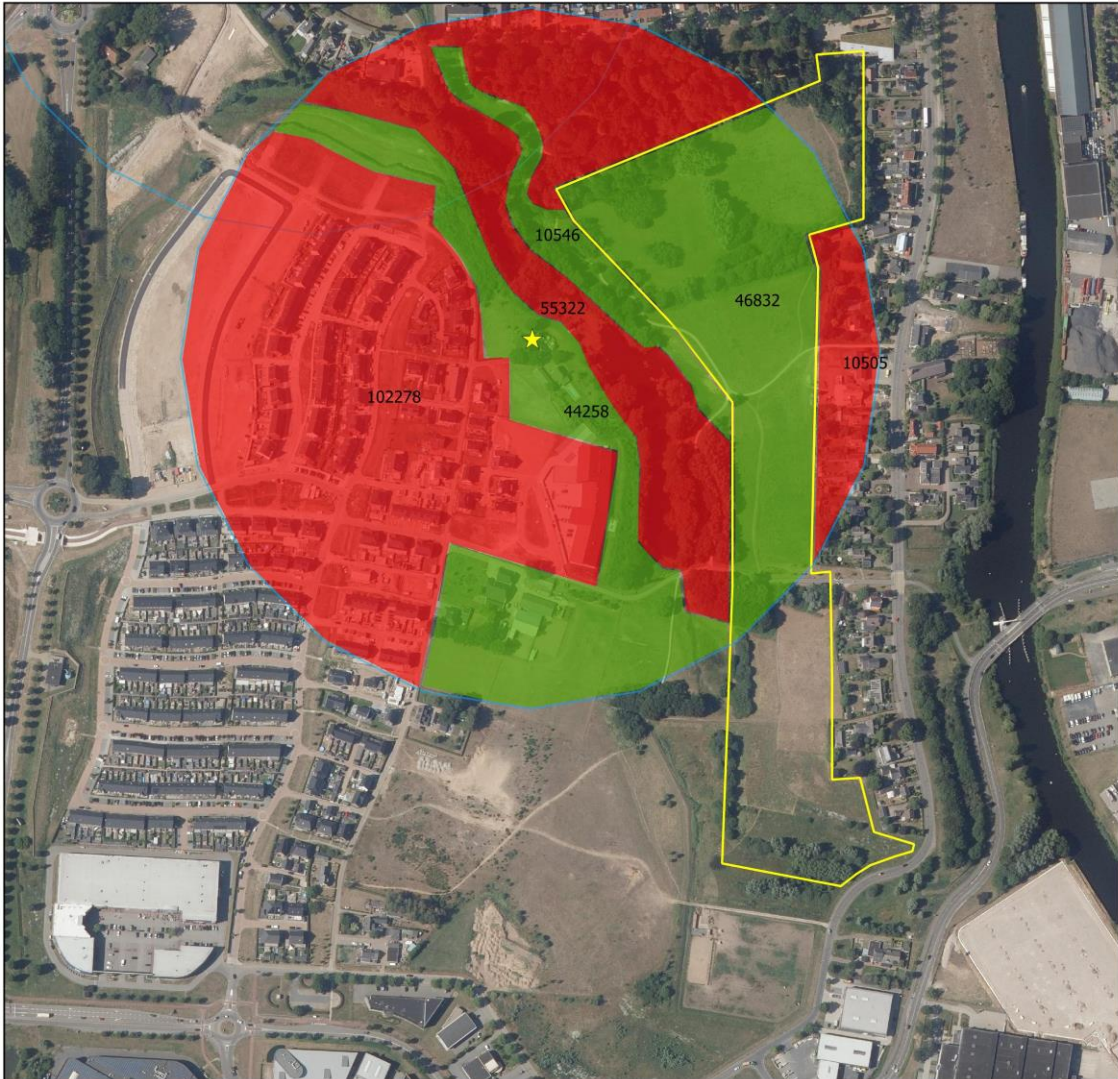
leefgebied dat van belang is voor de functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaats is beschermd. Dat wil zeggen dat bijvoorbeeld essentiële foerageergebieden, schuilgelegenheden, uitkijkposten etc. ook beschermd zijn. Wanneer een vaste rust- en verblijfplaats of het functioneel leefgebied aangetast wordt, dient hiervoor ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming aangevraagd te worden en dienen mitigerende en/of compenserende maatregelen getroffen te worden.

4.6.2 Gebruik van het plangebied

Tijdens het steenuilenonderzoek is gebleken dat er van twee steenuilenparen functioneel leefgebied aanwezig is in de directe omgeving van het plangebied. De nestlocaties van deze twee steenuilenparen bevinden zich buiten het plangebied. Door verlies van functioneel leefgebied (bijvoorbeeld foerageergebied) kan er echter toch sprake zijn van aantasting van de functionaliteit van deze nestlocaties. Voor de functionaliteit van een vaste rust- en verblijfplaats (nestlocatie) heeft een steenuil verschillende functies nodig binnen directe omgeving van de nestlocatie. Ruimtelijke ingrepen binnen het territorium kunnen dan ook een negatief effect hebben op de steenuil en mogelijk leiden tot verminderd broedsucces of het verlaten van het territorium.

Analyse territorium

De gemiddelde territoriumgrootte is circa 5 – 30 hectare (bron: Soortenstandaard Steenuil, Ministerie van Economische Zaken). De foerageergebieden liggen, met name in het broedseizoen, binnen 300 meter afstand van de nestlocatie (bron: Soortenstandaard Steenuil, Ministerie van Economische Zaken). Op basis van de habitateisen van de steenuil, veldwaarnemingen en de ligging van de twee nestlocaties in de omgeving van het plangebied is een inschatting gemaakt van het gebiedsgebruik en de omvang van het functioneel leefgebied van de twee steenuilenparen nabij het plangebied. Op basis hiervan blijkt dat het plangebied gedeeltelijk binnen het leefgebied van één steenuilenpaar valt (zie figuur 6). De inschatting is dat het steenuilenpaar behorende bij de noordelijk gelegen nestlocatie (in het Canadapark) het plangebied niet of slechts incidenteel gebruikt als leefgebied door de fysieke afstand (en de tussenliggende groene barrière van bosschages). Het steenuilenpaar ten westen van het plangebied is gezien de beperkte afstand wel afhankelijk van het plangebied als leefgebied.

Legenda

- ★ nestlocaties steenuil
- habitat steenuil
- geschikt
- ongeschikt
- territorium steenuil
- plangebied Wijnbergen het Oosten

Figuur 6. Analyse leefgebied steenuil bij Wijnbergen het Oosten, de oppervlakte van de geschikte en ongeschikte leefgebieden is in vierkante meters weergegeven.

Binnen dit steenuilenleefgebied bevinden zich een aantal deelgebieden die ongeschikt zijn als leefgebied voor de steenuil. Dit zijn met name de woonblokken ten westen van de nestlocatie. Deze delen vallen af als functioneel leefgebied. Ook het open water van de Kapperskolk is niet geschikt als foerageergebied. Gezamenlijk is dit circa 16,8 hectare ongeschikt leefgebied binnen het leefgebied van circa 27 hectare. De steenuilen zijn dan ook met name aangewezen op de ruige en grazige terreindelen ten oosten en zuiden van de nestlocatie, die deels binnen het plangebied 'Wijnbergen het Oosten' vallen. Door de geplande woningbouw in dit plangebied verdwijnt er ruim 4,6 hectare geschikt leefgebied. Door woningbouwplannen ten zuiden van de nestlocatie ('Wijnbergen het Midden') dreigt er nog eens circa 2 hectare geschikt foerageergebied te verdwijnen.

De geplande woningbouw tast een deel van het functioneel leefgebied van de steenuil aan. De nestplaats zelf wordt niet aangetast. Deze bevindt zich net buiten het plangebied 'Wijnbergen het Oosten' (zie figuur 5 en bijlage 1).

Conclusie

Van de 27 hectare rondom de nestlocatie is 16,8 hectare ongeschikt als leefgebied. De steenuilen zijn dus aangewezen op circa 10,2 hectare leefgebied. Hiervan verdwijnt er door woningbouwproject 'Wijnbergen het Oosten' circa 4,6 hectare en door woningbouwproject 'Wijnbergen het Midden' nog eens circa 2 hectare. Er blijft circa 3,6 hectare geschikt leefgebied over. Deze oppervlakte valt onder de minimum territoriumgrootte van 5 hectare die een steenuil nodig heeft als functioneel leefgebied. Van het overgebleven leefgebied zal bovendien een deel onbereikbaar zijn door tussenliggende toekomstige woningbouw. Indirecte effecten als licht- en geluidsverstoring en menselijke activiteit kunnen er ook aan bijdragen dat het overgebleven leefgebied ongeschikt raakt.

De aantasting van het functioneel leefgebied van de steenuil is een overtreding van de Wet natuurbescherming. Hiervoor is ontheffing noodzakelijk en dient een mitigatie- en compensatieplan opgesteld te worden. Door de geïsoleerde ligging van het betreffende steenuilenleefgebied zijn er in de directe omgeving geen compensatiemogelijkheden. Dit steenuilenpaar dient elders gecompenseerd te worden. Hiervoor is in het voorjaar van 2020 een omgevingscheck uitgevoerd om te bepalen of er al bezette territoria aanwezig zijn. In het gebied rond de Oude Wehlseweg, ten noordwesten van het plangebied lijken, ondanks de aanwezigheid van één steenuilenterritorium, goede potenties om het gebied verder te optimaliseren voor de steenuil. Hier is in de huidige situatie een afwisseling van forse solitaire bomen, oude fruitbomen, struwelen, verspreid liggende woonerven, een volkstuintencomplex, extensief beheerde graslanden en dierenweiden aanwezig.

Bij voorkeur wordt voorafgaand aan het opstellen van het mitigatie- en compensatieplan vooroverleg gepleegd met het bevoegd gezag (provincie Gelderland) over de mogelijkheden om steenuilen te verplaatsen naar een ander gebied.

4.7 Vleermuizen

4.7.1 Beschermd status

Alle vleermuissoorten zijn strikt beschermd via de Wet natuurbescherming. Ze staan ook vermeld in de Europese Habitatrichtlijn. Dat wil zeggen dat de vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd zijn. Daarnaast zijn essentiële foerageergebieden en vliegroutes ook strikt beschermd. Wanneer een vaste rust- en verblijfplaats, vliegroute of essentieel foerageergebied verdwijnt dient hiervoor ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming aangevraagd te worden en dienen mitigerende en/of compenserende maatregelen getroffen te worden.

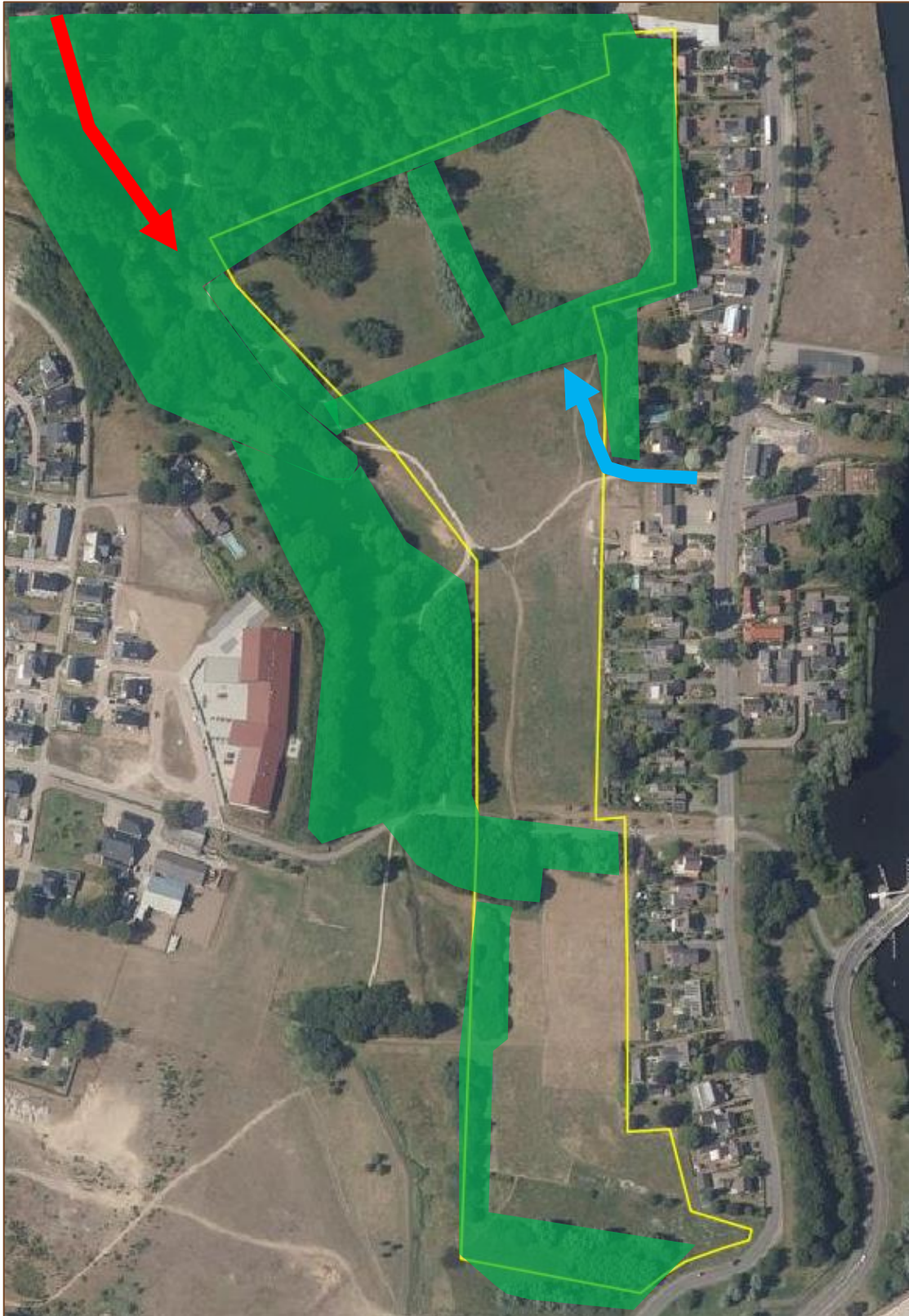
4.5.2 Gebruik van het plangebied

Er zijn vier soorten vleermuizen in het plangebied aangetroffen: gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis. In het plangebied en de directe omgeving zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. In het plangebied en zijn geen gebouwen of bomen met voor vleermuizen geschikte holten aanwezig. Door de geplande woningbouw verdwijnen er geen vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen.

Woningbouw kan door het verwijderen van opgaand groen, een toename van kunstlicht en extra verstoring door trillingen en geluid wel leiden tot aantasting van het functioneel leefgebied van vleermuizen. Uit het vleermuisonderzoek is gebleken dat er met name voor de gewone dwergvleermuis en laatvlieger sprake is van een essentieel foerageergebied in het Kapperskolk park, waarbinnen het plangebied gesitueerd is. Met name de aanwezige bosranden/struwelen worden door vleermuizen intensief gebruikt als jachtbiotoop. Vanuit verschillende richtingen lopen vliegroutes naar het Kapperskolk park (zie figuur 7).

Deze opgaande groenstructuren dienen behouden te blijven, waarbij ook aantasting door een toename kunstlicht voorkomen moet worden. Er mag geen sprake zijn van strooilicht op deze boomkronen. Ook de vliegroutes van/naar het plangebied vanuit de bebouwde kom mogen niet aangetast worden door een toename van kunstlicht of het verwijderen van opgaand groen, waardoor een te grote overbrugging ontstaat voor vleermuizen.

Door het ontbreken van alternatieven in de directe omgeving (robuuste groenstructuren met half natuurlijk grasland, water etc.) en de diverse recente woningbouwprojecten kan het Kapperskolk park als belangrijk foerageergebied gezien worden voor vleermuizen. Deze functionaliteit dient behouden te blijven, ondanks de geplande woningbouw.

- Essentieel foerageergebied vleermuizen
- Vliegroute gewone dwergvleermuis
- Vliegroute laatvlieger

Figuur 7. Belangrijke leefgebieden vleermuizen.

5 Conclusie

Aan de hand van de verkregen resultaten en datgene wat gesteld wordt in de Wet natuurbescherming kunnen de volgende conclusies getrokken worden:

Het aanvragen van een ontheffing en het opstellen van een mitigatie- en compensatieplan is noodzakelijk voor:

- Buizerd
- Steenuil

Daarnaast moet tijdens de bouwfase rekening worden gehouden met (overige) broedvogels en vleermuizen.

Bij de inrichting van het plangebied moet rekening worden gehouden met vleermuizen door het behoud van opgaande groenstructuren en het voorkomen van verstoring door een toename van kunstlicht. Indien de functionaliteit van het leefgebied van vleermuizen gegarandeerd kan worden is aanvragen van een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming niet noodzakelijk voor de aangetroffen vleermuissoorten.

6 Bijlagen

- 1 Resultaten veldonderzoek
- 2 Wettelijk kader

Bijlage 1 Resultaten veldonderzoek

Waarnemingen buizerd en sperwer

Legenda

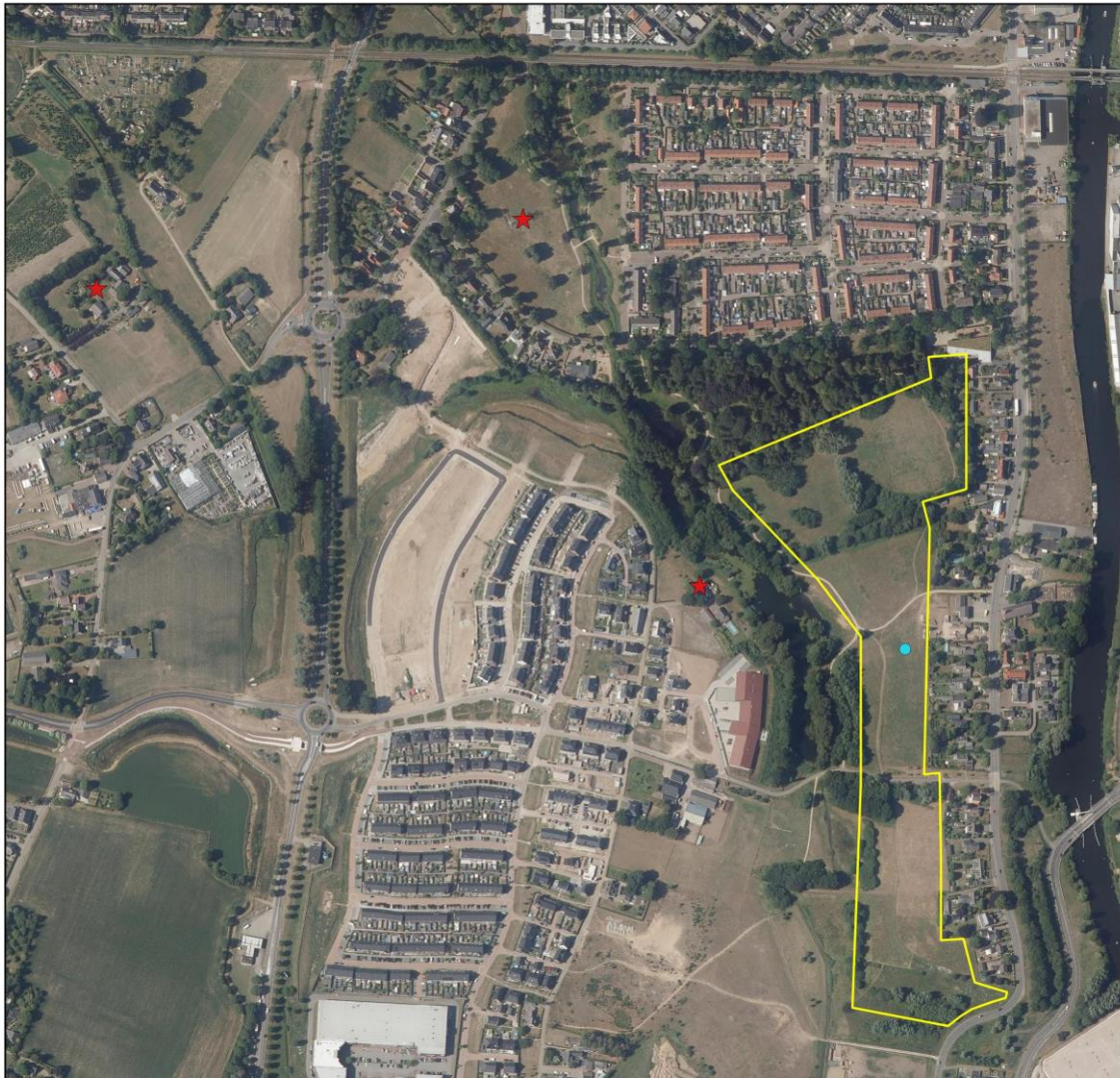
buizerd

★ bezet nest

sperwer

★ bezet nest

Waarnemingen kerkuil en steenuil

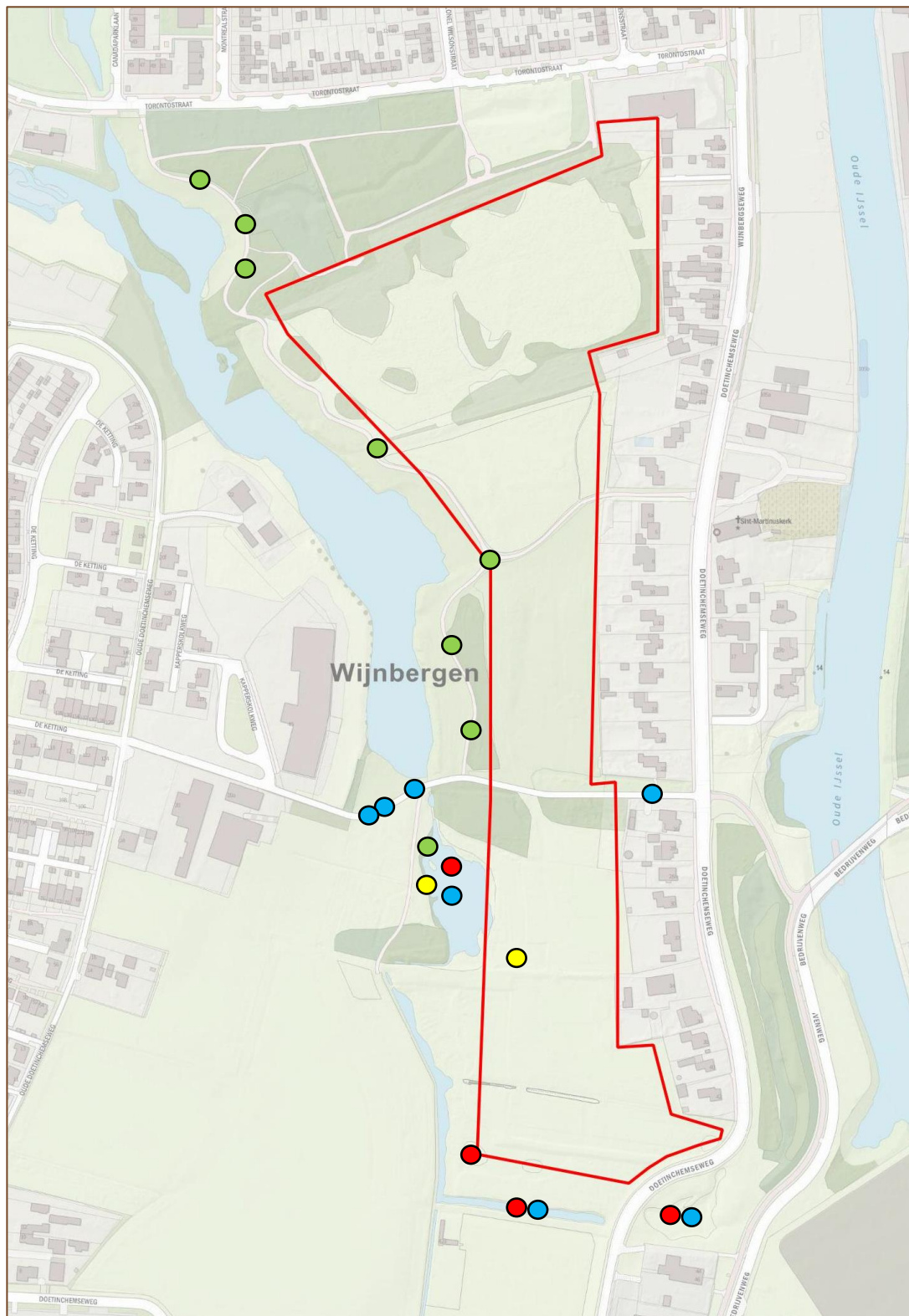

Legenda

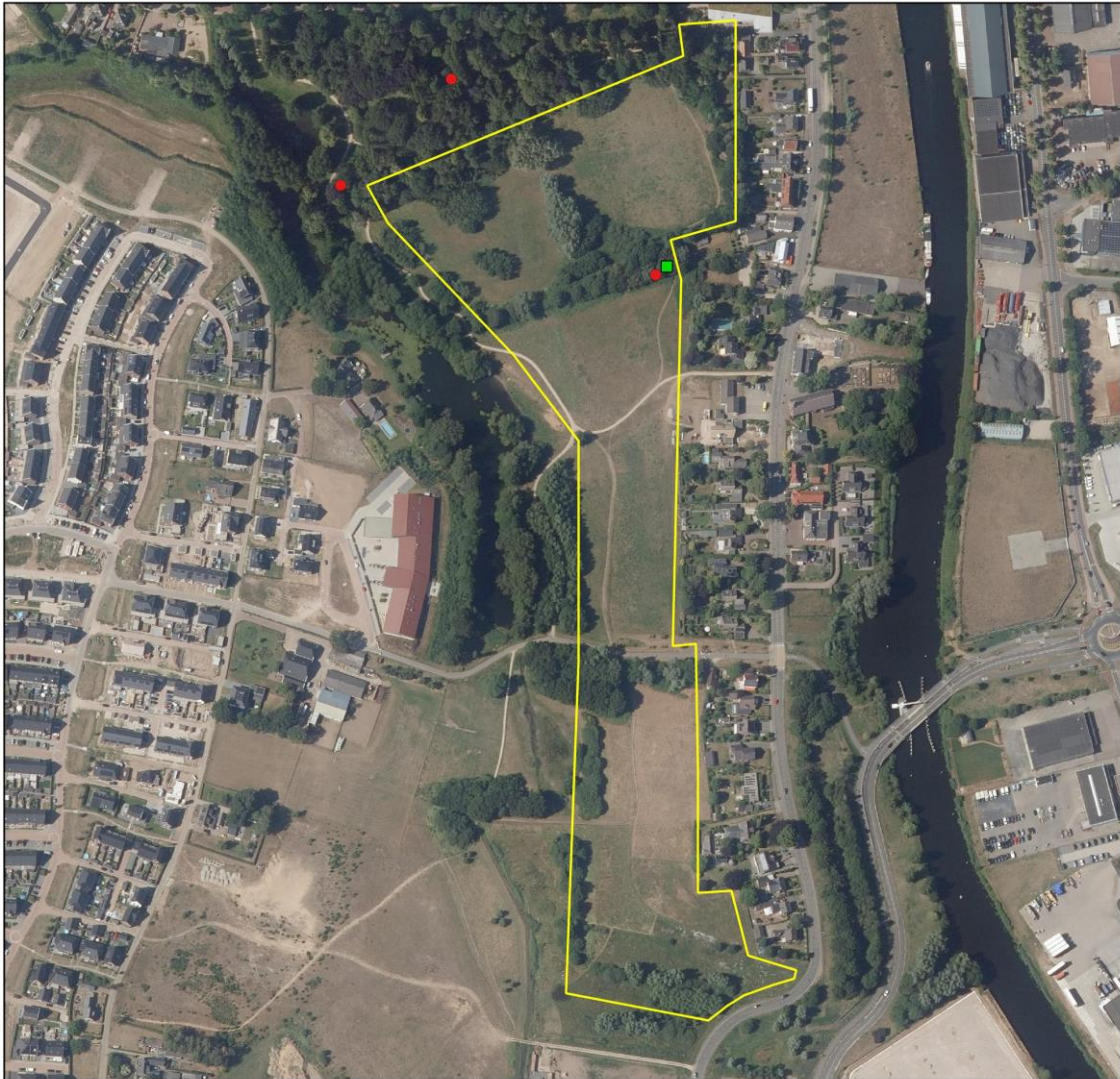
Waarnemingen

- Kerkuil (overvliegend)
- ★ nestlocaties steenuil
- plangebied Wijnbergen het Oosten

Waarnemingen amfibieën

Waarnemingen grondgebonden zoogdieren

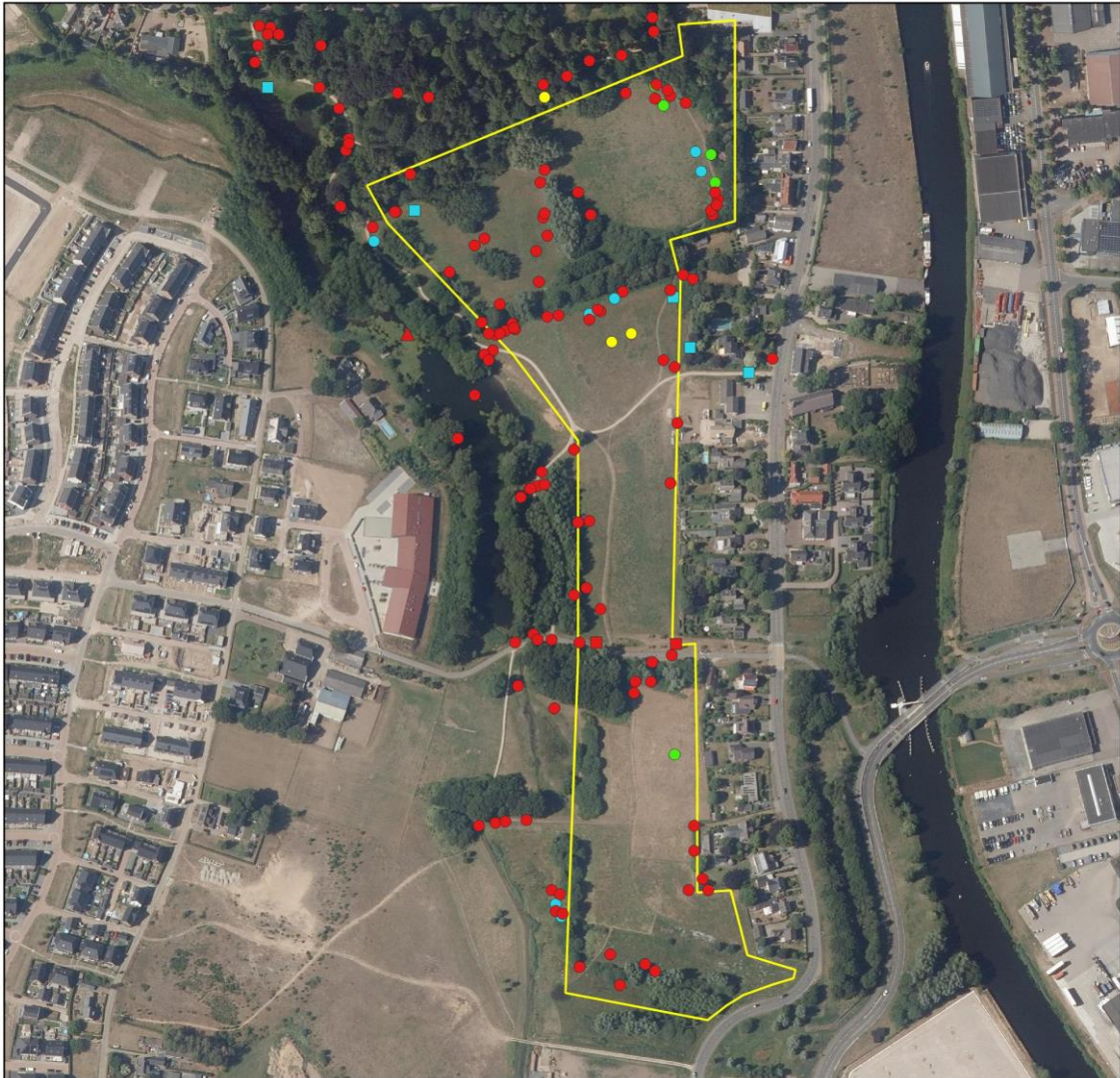

Legenda

Soort

- Euraziatische Rode Eekhoorn
- Steenmarter
- plangebied Wijnbergen het Oosten

Waarnemingen vleermuizen

Legenda

gewone dwergvleermuis

- foeragerend
- overvliegend
- ▲ roepend

laatvlieger

- foeragerend
- overvliegend

rosse vleermuis

- foeragerend

ruige dwergvleermuis

- foeragerend

□ plangebied Wijnbergen het Oosten

Bijlage 2 Wettelijk kader Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht. Deze wet vervangt drie wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet. De Wet natuurbescherming volgt in hoofdlijnen de bepalingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn op. De belangrijkste beschermde natuurwaarden in de Wet Natuurbescherming zijn:

- Beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebieden);
- Aangepaste soortenlijst beschermde planten en dieren;
- Expliciete vermelding intrinsieke waarde van natuur (art. 1.10);
- Algemene zorgplicht voor natuurgebieden en in het wild levende dieren, planten en hun leefomgeving (art. 1.11);
- Actieve soortenbescherming (art. 1.12): verplichting voor provincies.

Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden

Toetsing van effecten van projecten op Natura 2000-gebieden blijft hetzelfde als nu.

Beschermde natuurmonumenten

Beschermde natuurmonumenten en bijbehorende doelen komen te vervallen. Hetzelfde geldt voor (nooit aangewezen) beschermde landschapsgezichten en beschermde leefomgevingen. De meeste natuurmonumenten vallen binnen het NNN areaal en zijn via dat beschermingsregime alsnog beschermd. Daarnaast kunnen gemeenten de natuurmonumenten via een bestemmingsplan als beschermde natuur aanwijzen.

Provincies dienen gebieden aan te wijzen voor het NNN (voormalige EHS) en (evt. op verzoek) voor overige bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen.

Het rijk kan een gebied, niet zijnde een Natura 2000-gebied, als bijzonder nationaal natuurgebied aanwijzen.

Soortbescherming

Alle beschermde soorten worden aangewezen in de wet zelf (deels met verwijzing naar internationale regelgeving). Alle natuurlijk in het wild levende vogels, meeste inheemse zoogdieren, alle inheemse amfibieën en reptielen, en een aantal vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten zijn beschermd. Ongeveer 200 thans beschermde soorten (vooral vaatplanten en zeevissen) worden niet meer beschermd onder de Wet natuurbescherming (anders dan door algemene zorgplicht). De lijst met beschermde soorten is niet meer opgedeeld in tabellen, zoals in de huidige Flora- en faunawet. Zie bijlage 3 voor de nieuwe lijst met beschermde plant- en diersoorten.

Totaal aantal beschermde soorten is slechts een fractie van ongeveer 35.000 soorten die in Nederland voorkomen. Groot aantal bedreigde (Rode lijst) soorten wordt niet passief beschermd (wel actieve bescherming vereist).

Drie regimes voor beschermde soorten

1. Regels ter bescherming van vogels die vallen binnen het bereik van de Vogelrichtlijn, i.e. alle natuurlijk in het wild levende vogels in EU (art. 3.1-3.4)
2. Regels ter bescherming van dier- en plantensoorten die strikt beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en natuurbeschermingsverdragen (art. 3.5-3.9)
3. Regels ter bescherming van niet onder 2 vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten vermeld in de bijlage bij de wet (art. 3.10-3.11)

Inhoud beschermingsregimes

- Geen uniform verbodstelsel, maar aparte verboden voor elk van de drie categorieën beschermde soorten.
- Verboden en uitzonderingen sluiten nauw aan bij Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn (regime 1 en 2), maar 'soepeler' regime voor aanvullend beschermde soorten (regime 3).
- Meeste verboden nu alleen van toepassing op 'opzettelijk' handelen, maar dat dekt ook voorwaardelijk opzet (=willens en wetens aanmerkelijke kans aanvaarden dat gedraging schadelijke gevolgen heeft voor beschermde soorten). Verschil met de huidige verboden zal in de praktijk dus waarschijnlijk gering zijn.

Alle in de Wet genoemde soorten zijn strikt beschermd. Voor de verbodsbepalingen is een ontheffing noodzakelijk. Dit geldt ook voor zeer algemene soorten waarvoor in het verleden automatisch de vrijstellingsregeling van kracht was bij ruimtelijke ontwikkelingen. Echter kunnen de provincies voor een aantal algemene soorten een vrijstellingslijst opstellen (op basis van Artikel 3.11). Dit betekent dat de beschermde soorten per provincie verschillen (zie bijlage 3).

Met betrekking tot ruimtelijke ontwikkelingen zijn de volgende verbodsbepalingen voor soorten het meest relevant.

Intrinsieke waarde natuur

Artikel 1.10

Deze wet is gericht op:

Het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit.

Algemene Zorgplicht

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.3

1. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1, ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren.

2. Provinciale staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1 en ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren.

Ontheffing of vrijstelling

Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b. zij is nodig:
 - in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
 - in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
 - ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
 - ter bescherming van flora of fauna;
 - voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
 - om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;
- c. de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

In een ontheffing, onderscheidenlijk vrijstelling worden in elk geval voorschriften opgenomen, onderscheidenlijk regels gesteld, over:

- a. de middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden, waarbij enkel het gebruik wordt toegestaan van bij algemene maatregel van bestuur aangewezen middelen, installaties of methoden;
- b. de tijd en plaats waarvoor de ontheffing of vrijstelling geldt, en
- c. de wijze waarop het risico voor het behoud van de vogelstand wordt beperkt.

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Artikel 3.5

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.

3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.

4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.

5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.8

1. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in artikel 3.5 ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.

2. Provinciale staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in artikel 3.5 ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.

Ontheffing of vrijstelling

Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;

b. zij is nodig:

- in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
- om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;

c. er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beschermingsregime andere soorten

Artikel 3.10

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:

a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;

b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of

c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:

a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;

b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;

c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omliggende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;

d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;

e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;

f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;

g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of

h. in het algemeen belang.

3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Artikel 3.11

1. Bij ministeriële regeling kan worden bepaald dat de bij die regeling aan te wijzen verboden, bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, onderdeel b of c niet van toepassing zijn ten aanzien van bij die regeling aan te wijzen soorten, op bij die regeling aan te wijzen categorieën van handelingen die na een voorafgaande melding aan gedeputeerde staten worden uitgevoerd om een reden, genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onderdeel b, of in artikel 3.10, tweede lid.

2. Provinciale staten kunnen bij verordening regels stellen waaraan een melding als bedoeld in het eerste lid moet voldoen.

Gedragscodes

De verboden, bedoeld in de artikelen 3.1, 3.2, zesde lid, 3.5, 3.6 tweede lid, of 3.10, en de krachtens artikel 3.11, eerste lid, geldende verplichting tot melding, zijn niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode en die plaatsvinden in het kader van:

a. een bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;

b. een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw;

c. een bestendig gebruik, of

d. ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

2. Een gedragscode als bedoeld in het eerste lid wordt goedgekeurd, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

a. in de gedragscode worden handelingen beschreven die nodig zijn voor:

- ingeval het handelingen betreft die invloed kunnen hebben op vogels, één van de in artikel 3.3, vierde lid, genoemde redenen;
- ingeval het handelingen betreft die invloed kunnen hebben op dieren als bedoeld in artikel 3.5, eerste lid, één van de in artikel 3.8, vijfde lid, genoemde redenen;
- ingeval het handelingen betreft die invloed kunnen hebben op dieren als bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a, of van planten als bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, onderdeel c, één van de in artikel 3.8, vijfde lid, of in artikel 3.10, tweede lid, onder a, e, f of g, genoemde redenen;

b. in de gedragscode een wijze van uitvoering van handelingen is beschreven, waarmee naar het oordeel van Onze Minister afdoende is gewaarborgd dat ten aanzien van de soorten, bedoeld in artikel 3.1, 3.5, eerste of vijfde lid, 3.10, eerste lid, geen benutting of economisch gewin plaatsvindt;

c. in de gedragscode een wijze van uitvoering van handelingen is beschreven, waarmee naar het oordeel van Onze Minister afdoende is gewaarborgd dat ten aanzien van de soorten, bedoeld in artikel 3.1, 3.5, eerste of vijfde lid, 3.10, eerste lid, zorgvuldig wordt gehandeld.

Zorgvuldig handelen

Van zorgvuldig handelen als bedoeld in het tweede lid, onderdeel c, is in elk geval sprake, indien is voldaan aan de volgende voorwaarden:

a. er worden slechts handelingen verricht waarvan geen wezenlijke invloed uitgaat op de soorten, bedoeld in het tweede lid, en

b. ingeval handelingen worden verricht die invloed hebben op dieren wordt voorafgaand en tijdens de handelingen in redelijkheid alles verricht of gelaten om te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken dat:

- dieren als bedoeld in artikel 3.1, 3.5, eerste lid, of 3.10, eerste lid, worden gedood;
- nesten van vogels worden vernield, beschadigd of weggenomen, rustplaatsen van vogels worden vernield of beschadigd, dan wel voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de in artikel 3.5, eerste lid, of artikel 3.10, eerste lid, bedoelde dieren worden beschadigd of vernield, en
- eieren van dieren als bedoeld in artikel 3.1, 3.5, eerste lid, of 3.10, eerste lid, worden vernield, of

c. ingeval handelingen worden verricht die invloed hebben op planten van soorten als bedoeld in artikel 3.5, vijfde lid, of 3.10, eerste lid, wordt voorafgaand aan en tijdens de handelingen in redelijkheid alles verricht of gelaten om te voorkomen dat deze planten worden geplukt, afgesneden, ontworteld of vernield.

4. Alvorens een gedragscode als bedoeld in het eerste lid, of een wijziging daarvan, goed te keuren of in te trekken, overlegt Onze Minister met gedeputeerde staten over zijn voornemen daartoe.

Staring Advies
Jonker Emilweg 11
6997 CB Hoog-Keppel
T 0314 641 910
info@staringadvies.nl